

LANDSORGANISASJONEN I NORGE

R E F E R A T

REPRESENTANTSKAPSMØTE

18. FEBRUAR 2014

Side

TALERLISTE

Bersås Rolf
Nord Mette
Moen Terje
Heimli Roger
Hovind Anders
Bekkevold Knut
Kvisvik Mimmi
Blomvik Janita
Mietinen Bjørn
Bongo Torbjørn
Bjørn Mona
Pedersen Roy
Beckham Christopher
Kvaløund Ann Kristin
Semmerud Lars
Toska Ove
Galaasen Ellen
Leirvaag John
Høiland Steffen
Johannessen Geir
Bergan Synøve
Bråten Henning
Haagensen Kristin
Bakke Arve

LOs REPRESENTANTSKAPSMØTE TORS DAG 14. APRIL 2011

Åpning

Gerd Kristiansen introduserte den kulturelle åpningen.
"Munch i bilder og musikk" ble fremført av to sangere, Allister Kindingstad og Kristian Andersen, og akkompagnert av pianist Veronica Dokken.
Gerd Kristiansen takket for en flott start på Representantskapsmøte og delte ut blomster.

Godkjenning av møteinnkalling

Gerd Kristiansen:

Da går vi videre på den formelle dagsorden. Innkallingen til møte i dag ble sendt ut 16. desember 2013. Er det noen som har merknader til innkallingen? Det er det ikke, da er møtet lovlig satt.

Godkjenning av dagsorden

Så skal vi godkjenne dagsorden. Dere har fått utdelt forslag til dagsorden, som er:

Åpning

Suppleringsvalg til Sekretariatet

Godkjenning av kongressprotokollen fra 2013

Godkjenning av Hovedavtaleforhandlingene 2013

Tariffrevisjonen 2014

Er det noen som har merknader til saklista? Det er det ikke, da er den godkjent.

Godkjenning av forretningsorden

Forslaget til forretningsorden er den samme som fra tidligere Representantskapsmøter. Er det noen som forlanger at jeg skal lese den opp? Det er det ikke, kan forretningsorden godkjennes? Det kan den, da er den godkjent.

Valg av dirigent

Så er det valg av møtedirigent. Til å lede dette møte foreslår jeg at LOs 2. nestleder Hans-Christian Gabrielsen, leder møtet. Kan Representantskapet slutte seg til det? Det kan vi. Da Hans-Christian overlater jeg klubba til deg, vær så god.

Hans-Christian Gabrielsen:

Takk for det og takk for tilliten. Jeg tenkte først å redegjøre litt for hvordan jeg har tenkt å gjennomføre møtet. Vi starter med dagsorden sak 2, som er suppleringsvalg til Sekretariatet, så går vi videre til sak 3, som er godkjenning av Kongressprotokollen, så til sak 4 som er Hovedavtaleforhandlingene 2013. Når den saken er behandlet, så tar vi siste sak på dagsorden som er Tariffrevisjonen 2014. Etter Gerd Kristiansen sin innledning om Tariffrevisjonen, tar vi en pause. Ønsker dere ordet til sakene så ligger det ta ordet-lapper i mappene deres, disse leverer dere opp til meg på dirigentbordet, så får dere ordet i den rekkefølge som dere fremmer forslag. Hvis dere ønsker å fremme endringsforslag så ligger det forslagsark hos Kine Smith Larsen.

Da går vi videre på dagsorden og sak 2 er da suppleringsvalg til Sekretariatet. Siden forrige kongress i mai 2013, har vi hatt tre landsmøter, som er henholdsvis Norsk Transportarbeiderforbund, Forbundet for ledelse og teknikk (FLT) og Fagforbundet. Da er det

to suppleringsvalg som vi må foreta til Sekretariatet. Jeg foreslår at vi tar ett og ett suppleringsvalg.

Da starter jeg med Mette Nord, som ble valgt som ny leder av Fagforbundet.

Innstilling er at Mette Nord velges som representant nummer 3 til Sekretariatet. Er det noen som har merknader eller innvendinger? Kan Representantskapet godkjenne dette? Det kan Representantskapet, da er hun valgt.

Da er det Odd Haldgeir Larsen, innstillingen er at han velges som representant nummer 4 til Sekretariatet. Er det noen som har merknader eller innvendinger? Kan Representantskapet godkjenne innstillingen? Det kan Representantskapet, da er han valgt.

Da er vi på sak 3, som er godkjenning av kongressprotokollen. Som dere vet godkjennes kongressprotokoller fortløpende under kongressen og i tillegg er korreksjoner og tillegg blitt innført. Kongressen ga LOs Representantskap fullmakt til å godkjenne kongressprotokollen etter innstilling fra LOs kontrollkomite på vanlig måte som vi har gjort de siste kongressene. Innstillingen er at protokollene fra kongressens forhandlinger 2013 godkjennes. Er det noen som har merknader eller innvendinger til innstillingen? Kan Representantskapet godkjenne innstillingen? Det kan representantskapet, takk for det.

Da er det Hovedavtalene 2013, og vi går over til sak 4. Der ligger protokollen i mappene deres, den er også sendt elektronisk på forhånd. Da gir jeg ordet til LOs nestleder Tor-Arne Solbakken.

Tor-Arne Solbakken:

Representantskap, dirigent. Hovedavtaleforhandlingene 2013 mellom LO og NHO ble holdt på Klekken 4.- 6. November. På Representantskapsmøte etter hovedavtaleforhandlingene i 2009, stod jeg her og påstod fra denne talerstolen at det var en annen og mer positiv holdning til hovedavtalen på den andre siden av bordet den gang enn 4 år før. Nå må jeg meddele at denne positive utviklingen i beste fall har stagnert. Forhandlingene bar sterkt preg av at NHO hadde en klar strategi og de holdt seg til den. Få men prinsipielle krav, får vi ikke gjennomslag for det så gir vi ingen ting. Disse få men prinsipielle kravene var i tillegg omfattende og urealistiske krav om begrensninger i kampavgangen, om retten til bruk av sympatiaksjoner, omkamper om tapte slag i Arbeidsretten og Høyesteretten, samt gjentakelse av tapte skal fra forrige revisjon. NHO var preget av nærmest en naiv tro på, at vi etter å ha vunnet i retten skulle endre bestemmelsen så vi skulle tape omkampen. De materielle endringene ble derfor få og utsagn om at hovedavtaleforhandlinger er de små skrittets vei har vel aldri vært mer passende enn ved denne revisjonen.

Paradoksalt nok, samtidig som hovedavtalen har gjennomgått den største endringen noen gang. Vi kom ikke helt tomhendte tilbake. Grunntrekkene i arbeidslivets spilleregler har ligget fast siden 1935. Samfunnsutviklingen, ikke minst endringer i organisasjonsformer og bedriftsstrukturer, som konserner, franchise, kjeder og ulike andre konstellasjoner tilsier at hovedavtalen må fange opp endringer for å framstå som aktuell for dagens arbeidsliv.

Vi startet i 2009 et partssammensatt arbeid for å se på hovedavtalen og arbeidstidslovgivningen, og forsøke i fellesskap å finne nye løsninger som er tilpasset utviklingen, dette arbeidet fortsetter. Vi er enig om å videreføre ett fast hovedavtaleutvalg som skal drøfte prinsipielle spørsmål i tilknytning til hovedavtalen og arbeidstidslovgivningen. Det er også enighet om å videreføre ett partssammensatt utvalg som skal gjennomgå hovedavtalen, med det siktemål å komme fram til en helhetlig revidert utgave i form av redigeringer samt tidsmessige språklige oppdateringer. Dette partssammensatte utvalget hadde

i forkant av forhandlingene redigert og fremmet forslag om en del språklige endringer som gjør avtalen mer tidsmessig, og som ble vedtatt. Dette var endringer som vi hadde gjennomgått med forbundene forut for forhandlingene. Vi har omredigert hele § 9 om informasjon, samarbeid og medbestemmelse, som er en av de sentrale bestemmelsene i hovedavtalen. Denne bestemmelsen er blitt rettet på i gjennom mange hovedavtaleforhandlinger, slik at den bar preg av mange gjentakelser og var også ustrukturert. Den nye § 9 er mer leservennlig og hovedbudskapet om medbestemmelse for bedriften treffer endelig vedtak kommer tydeligere fram.

Vi har fått inn muligheter for elektronisk uravstemming. Selv om mange forbund allerede har praktisert dette, har det ikke vært hjemmel for dette i hovedavtalen, det har også vært en del uklarheter rundt dette på den andre siden. Det er bant annet viktig å ivareta hemmelig avstemming, personvern og hindre muligheter for å avgi dobbeltstemmer. Derfor fremmet vi krav om endringer i avtalen og fikk gjennomslag for dette. Et godt eksempel på hvordan hovedavtalen utvikler seg i takt med den teknologiske utviklingen.

Vi er svært tilfreds med at kompetansetillitsvalgt har fått sin plass i hovedavtalen. Kompetanse er sentralt for konkurranseevne og sysselsetting. Kompetanseutvikling og etter- og videreutdanning er en viktig del av partssamarbeidet på arbeidsplassene.

Et viktig krav for oss var at del B skulle gjøres gjeldene for alle virksomheter. NHO motsatte seg dette og vi fikk ikke gjennomslag. Konklusjonen er nok, at de områdene som krever dette må prioritere det i overenskomstforhandlingene slik som det åpnes for i hovedavtalen.

Tilleggsavtale 7, rammeavtale om systematisk arbeidsvurdering som grunnlag for differensierte lønninger utgår nå fra hovedavtalen mellom LO og NHO, da den er lite eller ikke i bruk. I hovedavtalen mellom LO og HK, FLT og NHO ble den videreført for funksjonærene. LO og NHO ble derfor enige om etter at hovedavtaleforhandlingen var ferdig, å videreføre denne tilleggsavtalen også for funksjonærer som er omfattet av vertikale avtaler, slik at det blir likebehandling. Dette skjedde etter krav fra Industri Energi som bruker tilleggsavtalen innenfor deler av oljebransjen.

Selv om det er hovedavtaleforhandlinger mellom LO og NHO som legges fram for Representantskapet til en formell avgjørelse, vil jeg også nevne noen andre områder. LO er part i rundt femten hovedavtaler i tillegg til NHO. Hovedavtalene i Staten, KS og Spekter forhandles av LO Stat og LO kommune, mens vi i LO forhandler de største avtalene i privat sektor, som er NHO, Virke, Samfo og Finansnæringen Arbeidsgiverforening. Disse avtalene med unntak av Finansnæringen bygger i hovedsak på hovedavtalen mellom LO og NHO, men har tilpasninger til egne områder. Revisjon og endringer i avtalen i privat sektor avspeiler i stor grad det som skjer i hovedavtalen med NHO.

Kompetansetillitsvalgte har kommet på plass og er blitt et begrep også innenfor disse områdene.

Innen Virkeområdet kom det heller ingen konkrete endringer i tillitsvalgte rettigheter, men LO og Virke oppfordrer de lokale parter til å avtale ordninger i tråd med en ny protokolltilførsel og de påpeker viktigheten av godt skolerte tillitsvalgte og medbestemmelse sentralt og lokalt.

Det ble i tillegg nedsatt et eget utvalg i forhold til informasjon, samarbeid og medbestemmelsene. Partene ble også enig om at det næringspolitiske samarbeide mellom LO og Virke skal videreutvikles.

Innen Samfo-området ble det nedsatt et utvalg for å se på tilleggsavtale 3, avtale om opplæring i helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomhetene for verneombud og medlemmer av arbeidsmiljøutvalg.

Vi kan ikke si at vi tar bølgen for resultatet av hovedavtaleforhandlingene, ingen store revolusjoner, framskritt eller store omfattende endringer, men tatt i betraktning NHOs krav og forhandlingsstrategi er resultatet til å leve med. Der er også sånn at hovedavtalene faktisk er ganske bra. Vi må nå bygge videre stein for stein, slik vi har gjort siden 1935, da den første hovedavtalen mellom LO og NAF kom.

Både forhandlingsutvalget og Sekretariatet har enstemmig anbefalt forhandlingsresultatet. Jeg tar med dette opp Sekretariatets innstilling, takk.

Hans-Christian Gabrielsen:

Tusen takk, Tor-Arne. Da har dere hørt hans innledning, protokollene er som sagt sendt ut tidligere og den finnes i mappen deres. Er det noen som ønsker ordet til denne saken? Det er det, Roald Stykket, representant nr. 35 fra Fellesforbundet.

Rep. Nr. 35 – Roald Stykket, Fellesforbundet:

Dirigent, representantskap. Det jeg skal ta opp her er ikke omhandlet i de dokumentene som representantene har fått på bordet i det hele tatt. Det er omhandlet i våre forslag som vi sendte inn til hovedavtaleforhandlingene fra Fellesforbundet avdeling 8, Telemark.

Forslaget lyder som følger: Det må inn i hovedavtalens bestemmelser at når en blir permittert yter bedriften lønn i de perioder NAV eller Folketrygden ikke yter dagpenger. Bakgrunnen for forslaget er at NAV endret praksis ved utbetaling av dagpenger der de ikke ville utbetale dagpenger til typisk sesongindustri i 2011-2012. Typisk sesongindustri gjaldt ikke bare for asfaltbransjen lenger, men ble raskt utvidet til andre yrkesbransjer som bygg og anlegg, hoteller over sjøen, høyfjellshoteller osv. Det er også eksempler på at bedriften burde forutsatt konjunkturedgangen, avdelingen forutså denne faren og sendte inn forslag og presisering i hovedavtalen slik at våre medlemmer ikke skulle risikere å bli saklig permittert og stå uten dagpenger i tretti uker. Etter et massivt press fra fagbevegelsen kom daværende arbeidsminister Anniken Huitfeldt ut med en presisering av regelverket for omtrent ett år siden om at vi skulle få dagpenger. Dette varte dessverre ikke lenge for våre medlemmer igjen ble permittert uten rett til dagpenger. Mens forhandlingsutvalget LO og NHO satte seg til forhandlingsbordet ble tre av våre medlemsbedrifter avvist av NAV med begrunnelsen, uten rett til dagpenger. Dette resulterte i at vi i samarbeid med NHO lokalt hadde løpende kontakt med bedriftene. Den ene bedriften sa opp medarbeiderne, med det resultatet at de fikk dagpenger. Den andre bedriften søkte NAV om igjen og fikk godkjenning for at det var sakelig begrunnede permitteringer. Den tredje bedriften gjorde ingenting og stod uten dagpenger. Vi har prøvd å omtviste et permisjonsvarsel, med at det ikke var saklig begrunnelse, der NAV ikke ville gi dagpenger. Dette fikk vi tilbake fra LOs juridiske avdeling at: Manglende samsvar mellom rett til dagpenger og permitteringsadgang etter hovedavtalen, er også et tema som har vært tatt opp med NHO ved tidligere tvistesaker, slik at det ikke er grunnlag for å be om tvistemøte.

Etter nye runder med ny regjering, er forskriften blitt endret igjen, noe som vi ser på med en viss optimisme, men vi har ikke helt troen på det heller.

Med bakgrunn i den store usikkerheten som er rundt kapittel 8, så velger jeg å fremme forslaget vårt om igjen og vil at dere går tilbake til NHO og krever at det skal være en ordning

i kapittel 8 som sikrer våre medlemmer rett til dagpenger. Jeg gjenopptar dette forslaget og stemmer subsidiært i mot hovedavtalen.

Hans-Christian Gabrielsen:

Takk skal du ha, Roald. Da er det ingen andre som ønsker ordet, så da gir jeg ordet til LOs nestleder Tor-Arne Solbakken for en oppsummering.

Tor-Arne Solbakken:

Ja dirigent, Representantskap. Vi er alle opptatt av de problemstillingene som Du tar opp. Det er en viktig avveining i forhold til det forslaget. Permitteringer bruker vi jo for å slippe å si opp folk, og i forhold til det konkrete forslaget ditt så er vi redd for at det faktisk kan gjøre det vanskeligere å bruke permitteringsreglene, og at man på samme måte som en nå har gjort ved å endre bestemmelsene med arbeidsgiverperioden framskynder at man bruker oppsigelser som er alternativer til permitteringer. Det er riktig som du sier at vi har tatt opp dette to ganger med ulikestatsråder og fått strammet opp det som skjer i NAV. Det vi ikke har fått orden på er de innstrammingene i regelverket som ble innført i statsbudsjettet. Der jobber vi med dette nå for at vi skal få endringer i revidert nasjonalbudsjett, det kan ikke jeg stå her og forsiktere at vi får til, men vi holder på med det hele tiden, og vi er på Robert Erikson i hvertfall en gang i uka. Dette ble også tatt opp av Gerd Kristiansen i regjeringens kontaktutvalg direkte med Erna Solberg. Det forslaget mener vi at det ikke er det beste virkemiddelet for dette. Behandlingsmessig av dette forslaget, er det ingen mulighet nå til å gå tilbake å be om noe mer, selv om vi skulle ha ønsket det. Enten må du akseptere at forslaget oversendes til Sekretariatet for videre håndtering av permitteringsspørsmålene, intensjonen i det i hvert fall, eller så må du som du sa subsidiært å stemme i mot, vi kan ikke gå tilbake til NHO med nye krav nå. Takk.

Hans-Christian Gabrielsen:

Tusen takk, dere hørte Tor-Arne Solbakken sin redegjørelse på forslag til håndtering av forslaget. Da er spørsmålet Roald om du aksepterer at vi oversender forslaget og har det med videre i behandlingen av spørsmål knyttet til permitteringsspørsmål. Det høres ut som om det kan være en akseptabel behandlingsmetode.

Da har ikke jeg sett at det er andre inntegnede eller andre forslag som er reist, så da er innstillingen at forhandlingsresultatet LO og NHO til hovedavtalen godkjennes. Kan Representantskapet være enig i den innstillingen? Det er Representantskapet, da er den enstemmig godkjent.

Over til sak 5, godkjenning av Tariffrevisjonen 2014. Jeg gir da ordet til LOs leder Gerd Kristiansen. Vær så god.

Innledning

Gerd Kristiansen:

Takk skal du ha. Gode venner. Hovedsaken på dette Representantskapsmøte er at vi skal vedta LO sine hovedretningslinjer foran hovedoppgjøret i 2014. Vi skal vedta krav til endringer i 346 overenskomster, som LO er part i. Vi skal vedta krav om forbedring i lønn og på andre bestemmelser for 100 000 av LO-medlemmer, som allerede er omfattet av en overenskomst.

Da synes jeg det passer veldig godt å hylle de som akkurat nå står fremst i kampen, som kjemper for retten til å få en tariffavtale. Jeg har lyst til at dere med de gule vestene bak i salen, som er Handel og Kontor sine medlemmer i Design Forum. Disse medlemmene står hver eneste dag streikevakter utenfor Design Forum. De står der på tredje uka, dere kjemper en seig kamp. I mot en arbeidsgiver med antikvariske holdninger, i mot en arbeidsgiver som motsetter seg en selvfølgelig og en grunnleggende rett, retten til å være organisert, retten til å inngå tariffavtale. Vi vet at det er tungt å stå utenfor døra til arbeidsplassen deres, men det er plakater på innsiden som lyser i mot dere, som forteller at de som er på innsiden er fornøyd. Men jeg sier hold ut, denne kampen kjemper dere ikke bare for dere selv, men dere gjør det for alle arbeidstakere som ikke har tariffavtale.

Trine Lise Sundnes, som er leder for disse medlemmene, du skal vite at de skryter av den oppfølgingen de får fra forbundet sitt. De skryter også av at de andre forbundene stiller opp som streikevakter sammen med dem.

Vi har også et annet forbund som står midt i en av de viktigste kampene i forbundet sin historie, det er Transportarbeiderforbundet. De kjemper nå en kamp som handler om retten til arbeid for havnearbeiderne. Det handler om anstendige lønns- og arbeidsvilkår og respekten for inngåtte tariffavtaler. Gode venner, transportarbeidernes kamp, HK-medlemmene sin kamp på Design Forum gjelder oss alle sammen. Vi gir dere vår fulle støtte, dere skal vite at dere har LO i ryggen, og jeg håper at det varmer også når dere står utenfor døra på Design Forum den stående applausen dere fikk fra LO sitt Representantskap, lykke til.

Så til oppgjøret igjen. Årets hovedoppgjør skal gjennomføres under en borgelig regjering, det er lenge siden sist. Det er mange som spør, hvordan påvirker dette oppgjøret som vi skal gå inn i. Da har jeg lyst til å slå fast, tariffoppgjør er partene sitt ansvar. Vi merker regjeringsskifte på våres ærede motpart. Arbeidsgiversiden er blitt veldig høy og mørk. Senest når vi var på møte i regjeringens kontaktutvalg, så satt NHO og av slo at de ikke hadde tenkt å snakke med oss om tjenestepensjon. Samtidig som de over bordet ga oss beskjed om at de skal se to-tallet i oppgjøret, det er ganske arrogant.

Den borgerlige regjeringen har sagt at de vil fortsette trepartssamarbeidet, det er kjempe bra. LO skal være konstruktiv samarbeidspart i trepartssamarbeidet, men vi kommer ikke til å gi ved dørene. Vi skal slåss for de løsningene som tjener våre medlemmer. Vi ser at politikken går utover medlemmene våre, værst går det utover de arbeidsledige. Regjeringen har allerede svekket permitteringsregelverket, lønnsgarantiordningen og de har redusert antall plasser til arbeidsmarkedstiltak. Resultatene av dette begynner allerede nå merkes rundt omkring i landet vårt.

Jeg har lyst til å nevne to eksempler. Det ene er Vestcon som sa opp tjue ansatte, det andre er Rosenberg Service som har sagt opp seksten. Grunnen til at jeg trekker fram disse, er at lederne i disse bedriftene har vært veldig tydelig på hvorfor. De sier at det er de nye permitteringsreglene som er grunnen for nedbemanningen. De sier at permittering er for dyrt med de nye reglene, det finnes mange eksempler. De tillitsvalgte varsler oss at det kommer til å komme flere oppsigelser utover våren. Endringer i permitteringsregelverket når arbeidsmarkedet går dårligere er ikke lurt, det svekker norsk konkurranseevne, her er både LO og NHO enige. Endringen hindrer omstilling og nyskaping, og bidrar til støtte ledighet. Når arbeidsgiver må lønne ansatte med permittering i tjue dager i mot tidligere ti dager, så er det mange som ikke ser seg råd til dette, men heller tyr til oppsigelser. Dette betyr at verdifull kompetanse forsvinner ut av bedriftene den dagen markedet tar seg opp igjen. Det blir dyrt for bedriftene å lære opp nye folk, det tar tid å få opp produksjonen igjen når etterspørselen stiger.

Derfor krever vi i LO at regjeringen skal endre permitteringsreglene, senest i revidert som Tor-Arne sa. Hvorfor gjør vi det, oppsummert så er dette dårlig næringspolitikk, arbeidslivspolitik og fordelingspolitikk. Gode venner, hovedmålet for LOs tariffpolitikk og annen politikk er, arbeid til alle og rettferdig fordeling. Dette har vi lyktes rimelig godt med, ledigheten er mye lavere enn i våre naboland, selv om vi ser en svak øking også her.

Sysselsettingen er høy og den øker, men befolkningsveksten har vært større, dette betyr at andelen sysselsatte avtar. Vi mangler 100 000 i arbeid, for å komme opp på den samme sysselsettingsgraden som vi hadde i 2008 før finanskrisen. Det betyr at innsatsen for å inkludere å få flere inn i arbeidslivet må trappes opp, ikke som regjeringen nå gjør trappe ned den innsatsen.

Perioden har også gitt oss reallønnsvekst. I 2013 var den i følge TBU på 1,5 – 2% store grupper. En viktig årsak til at vi har klart oss bedre enn andre er lønnsdannelsen. Holden-3 der alle hovedorganisasjonene i arbeidslivet deltok, oppsummerer det sånn: Det inntektspolitiske samarbeidet og koordineringen i lønnsdannelsen har bidratt til en god utvikling i Norge. Få andre land har høyere sysselsetting og lavere ledighet enn Norge. Samtidig er verdiskapningen høy, inntektsfordelingen jevn og reallønnsveksten har gjennomgående vært god. Vi har hatt råd til reallønnsveksten, bedriftene har gått bra, stabil fordeling av overskuddet mellom arbeid og kapital, bra produktivitetsvekst i flere år i industrien. Vi har med andre ord produsert varer og tjenester med god kvalitet som markedet vært villig til å betale stadig bedre for. Nå opplever vi at både NHO og regjeringen prøver å snakke ned norsk økonomi i forkant av oppgjøret. Sannheten er at både under og etter finanskrisa så har vi hatt vekst i produktiviteten, selv om den veksten går saktere enn før så er den der. Med dette som bakgrunn så har regjeringen nedsatt Produktivitetskommissjonen sin, vi har sagt at det er bra. Vi har en lang historie der produktivitetsutvikling har stått sentralt, særlig i industrien, det er alltid viktig å være opptatt av produktivitet.

Det regjeringen også har gjort, er å prøve å skape inntrykk av at offentlig sektor eser ut. Sannheten er at offentlig forvaltning utgjorde 30% av sysselsettingen for åtte år siden, det er akkurat det samme tallet i dag. De snakker ikke sant, når de sier at offentlig sektor øker.

La meg slå fast, Norge har ett effektivt arbeidsliv. Det gjelder både privat og offentlig sektor. Arbeidsproduktiviteten er høyere enn i andre vestlige land, selv om vi også er påvirket av omgivelsene, og har hatt en noe lavere vekst enn tidligere.

Vi skal ha et hovedoppgjør nå i en usikker situasjon for verdensøkonomien. Da må vi tenke på at vi er en liten åpen økonomi. Vi er avhengig av å selge varer og tjenestene våre til utlandet, og vi påvirkes av den situasjonen som er ute. Vi ser en svak positiv utvikling i Europa, men den høye ledigheten se ut til å ha bitt seg fast.

For en uke siden hadde vi besøk av Tobias Baudin, nestleder i Svensk LO. Han fortalte oss at i Sverige er det 300 070 mennesker som er arbeidsledige. Over 20% av ungdommen er uten jobb. Jeg er sikker på at mange av dere husker denne historien fra i fjor i forkant av mellomoppgjøret, da ble det samme sagt i fra denne talestolen. Det gir oss et bilde på at det går sakte framover. Det som de svenske ungdommene opplever, er at når de går til arbeidsformidlingen på enkelte plasser, så får de en oppfordring om å bare dra til Norge, det finnes jobber der. Jeg tenker, de samarbeider godt høyrepartiene i våre to land. Frukten fra en vellykket rødgrønn politikk serveres på sølvfat til statsminister Reinfeldt. Ja, vi er enda bedre stilt enn andre, men også vi merker situasjonen.

Når det gjelder industrien er bildet veldig bandet, det er mange bedrifter som gjør det godt, andre preges av dårlige markeder ute i verden og noen står ovenfor mer strukturelle endringer for å gjøre seg konkurransedyktig, disse må vi stille opp for når vi går inn i lønnsoppgjøret. LO skal gjøre sin del av jobben, men det er mange som er nødt til å bidra. Regjeringen må bidra, de må bidra i kampen mot sosial dumping og useriøsitet i arbeidslivet. De må endre permitteringsregelverket, de må ta i bruk mer bedriftsintern opplæring under permittering, de må føre en aktiv arbeidsmarkedspolitikk, flere tiltaksplasser, ikke færre som nå, vi kan ikke se på at de har en vente og se holdning, vi trenger handling nå for at dette skal gå bra.

Norges Bank må også gjøre en jobb. De må føre en politikk som ikke øker kronekursen og sette arbeidsplassene i fare. De må hjelpe til med å korrigere bankøkonomer som prøver å snakke kronekursen oppover og økonomien vår nedover.

NHO og de andre arbeidsgiverorganisasjonene, her trengs det å feie for egen dør. Vi fikk TBU-tallene i går og det er disse jeg nå peker på. Det er viktig at vi på arbeidsgiversiden på en bedre måte følger opp rammen i frontfaget, ovenfor ledere og andre der lokal og individuell lønnsdannelse dominerer. Det er i områder utenfor våre sentrale avtaler at rammen sprenges, dette kom tydelig fram i går. Industriarbeidere, Stat og kommune hadde i fjor en lønnsvekst på 3,5%, mens funksjonærsiktet fikk 4¼%. Ledersiktet for olje, bank og forsikring hadde mye større økning enn andre på allerede høye lønnsnivå. Det er ikke veldig greit for LO sine medlemmer å få vite at bank og finans har tatt ut nesten dobbelt så mye som frontfaget. Disse tallene blir enda verre nå vi vet at det er lavtlønnede i denne sektoren som trekker ned snittet. Dette er arbeidsgiversiden sin oppgave å ta tak i i forkant av oppjøret som vi nå går inn i, for at vi skal ha troverdighet når vi møter dem ved forhandlingsbordene, LO skal også være med å bidra. Solidaritet i tariffoppgjørene, også med dem som sliter. Frontfagmodellen ligger fast.

Internasjonal konkurranseutsatt industri bestemmer rammene for lønnsutviklingen og bidrar til økonomisk bærekraft og sysselsetting. For å være bærekraftig så må den også bidra til en rimelig fordeling. Selv om det er trange rammer i 2014, så gir lav prisstigning oss et godt utgangspunkt for å sikre kjøpekraften til medlemmene våre. I denne situasjonen blir fordelingen av godene enda viktigere. Det er fortsatt viktig å prioritere lavtlønn og likelønn.

Så til pensjonsspørsmålet, gode venner. Vi har en urimelighet, som vi er nødt til å ta tak i. Vi er nødt til å kreve likepensjon, da snakker jeg om pensjon for kvinner og menn, for det har vi ikke i dag. Dagens tjenestepensjonsordning i privat sektor, opererer med høyere premie for kvinner enn for menn, eller lavere pensjonsdekning for kvinner enn for menn. Det er utrolig, men det er sant. Dette kan verken vi eller arbeidsgiverne leve med på sikt. Vi har også andre utfordringer med tjenestepensjonen, jeg kan godt stå her å liste dem opp, dere har fått disse veldig godt beskrevet i kravdokumentet, men jeg har lyst til å oppsummere med, at det systemet som vi har i dag, er ineffektivt, urimelig og urettferdig. Det vi ber om er trygghet og forutsigbarhet og innflytelse over medlemmenes sine egne penger, lavere kostnad for ordningen vår og likhet for kvinner og menn. Kjære venner, LO har beriket det norske språk tidligere, som med solidaritetsalternativet, det var det vi som fikk inn, hjelp oss å bidra til at likepensjon blir årets nye ord i 2014, det vil være viktig for utrolig mange av medlemmene våre.

Jeg vil oppsummere kravene våre, de ligger oppsummert i dokumentet, men jeg har lyst til å synliggjøre at kravene våre stilles i to punkter i år.

Det ene handler å sikre kjøpekraften for medlemmene våre. Det andre handler om, at vi får en tjenestepensjon i privat sektor, at den blir avtalefestet, at den blir organisert på en mer kostnadseffektiv og samordnet måte enn i dag. Overgangen til ny tjenestepensjon vil gi høyere pensjon for den samme premiesatsen. Målet vårt er en bredere ordninger helst på hovedorganisasjons nivå, ordningen må styres av partene i fellesskap.

Så gode venner over til oppgjørsformen. Det er Representantskapet som vedtar hvordan oppgjørsform vi skal ha ved hovedoppgjør. I år innstiller LOs Sekretariat på et forbundsvist oppgjør. Dere vet at det har vært diskusjoner om oppgjørsform, både internt i forbundene deres, men også ute i det offentlige rom. Det er naturlig, ettersom flere av våre forbund har vedtatt pensjon som et viktig og prioritert krav. Da kan man spørre seg, er det ikke naturlig at vi legger bredsiden til og mobiliserer LO sin samlede kraft og styrke. Jeg har lyst til å si, hele LO-fellesskapet står bak kravene som ligger på bordet foran dere, vi har ganske mye tid på å komme fram til ett enstemmig dokument. Det er enstemmig vedtatt i LO sitt Sekretariat, og det er et veldig godt utgangspunkt. Når vi har valgt å innstille på at det skal være et forbundsvist oppgjør, så er det fordi det ligger andre viktige krav som må løses i den enkelte overenskomst.

Fellesforbundet har vedtatt at de ønsker forbundsvist oppgjør, men de har også vedtatt at de vil prioritere tjenestepensjonen på vegne av fellesskapet. Fellesforbundet har tidligere vist at de kan forhandle fram reformer gjennom et forbundsvist oppgjør, derfor har de fått Sekretariatets tilslutning og tillit. Jeg opplevde når vi behandlet saken at vi har en felles retning og krav om pensjon i årets oppgjør. Hvem vet, kanskje er det større forståelse for formuften i våre pensjonskrav hos de på arbeidsgiversiden, som har direkte kontakt med bedriftene. Jeg tror at de vil se nytten av pensjonsordninger som er bedre, billigere og mer rettferdig enn dagens oppsplittede og kvinnediskriminerende system.

Med dette legger jeg fram Sekretariatets sin innstilling til hovedlinjene for hovedoppgjøret 2014. Takk for oppmerksomheten.

Hans-Christian Gabrielsen:

Tusen takk skal du ha Gerd. Da ligger Sekretariatets innstilling på plassene deres, jeg foreslår at vi tar en pause, fram til 11.25. De som ønsker å ta ordet eller fremme forslag gjør det til meg i pausen.

Debatt:

Hans-Christian Gabrielsen:

Vi har fått en fyldig taleliste, det er mange som ønsket ordet etter Gerds innledning. Jeg synes den var så grundig at jeg kommer ikke til å lese opp Sekretariatets forslag til uttalelse i sin helhet. Vi har fått inn 23 inntegnede talere, Forretningsorden viser at vi har inntil 10 minutter første gang og 5 minutter annen gang, så jeg foreslår at vi setter taletiden til 5 minutter første gang og 3 minutter annen gang, er vi enig i det? Det er Representantskapet.

Vi har fått inn noen forslag, jeg foreslår å sette strek under annen taler, så de av dere som ikke har fått tegnet dere og har lyst til å tegne dere, så har dere muligheten til å gjøre det under første og annen taler. Da er det Rolf Bersås, representant nr. 107 fra Rogaland. Vær så god.

Rep. nr. 107 – Rolf Bersås, Rogaland fylke:

Dirigenter, representantskap. Jeg vil først begynne med å takke LO lederen for måten de løftet konfliktene som vi har på Design Forum og havnearbeiderne. Hun fulgte opp med å si at LO støttet disse fullt ut, det er vel og bra. Men da må vel også et samlet LO ville det, både forbundene og fagforeningene må følge opp konfliktene som foregår i forbindelse med streiken.

Forbundene har også et ansvar med å gjøre kjent de markeringene som de avholder i de forskjellige sakene på disse streikene. Da kan en samlet fagbevegelse følge opp og støtte dette. Viser til et gammelt ordtak som sier: Samhold gir styrke, gjelder like mye i dag som for noen år siden. Da viser vi arbeidsgiverne at det er en samlet fagbevegelse som står bak kampen til Handel og Kontor og Transportarbeiderforbundet.

I går så vi i mediabildet at industrarbeiderne fikk 15 000.- mer i lønnsstillegg og finansnæringen fikk 40 000.-, som Gerd refererte til. Jeg synes kanskje at vi har et ansvar i forhold til dette i fagbevegelsen også. Vi vet jo at FRbank i Oslo går rundet å tilbyr obligasjonslån til fagbevegelsen, med en rimelig nivårente, samt ett rimelig høyt tilskudd. Vi vet også at bankene har store rentemarginer i forhold til innlån og utlån, om lag 2,5% rentemargin. Da vil jeg si det på en enkel måte, det er lønnsstilskuddet på 15 000.- som gir lønnsstilskudd på 40 000.- i forhold til våre kamerater som har lån i bankene og som betaler et stort rentemellomlegg, dette gjør at finansnæringen har kapital til å gi mer penger ut til de ansatte. Da er det LO sine medlemmer som indirekte betaler dette med høye rentemarginer. Samtidig har LO store eierposter i bankene, og det er vel og bra at vi eier noen ting, men kanskje vi bør ha en politikk når vi eier noen ting i forhold til at det ikke er våre medlemmer og de vi representerer som må betale for at vi skal få mer igjen for pengene som vi investerer. Det blir indirekte slik når 15 000 skal finansiere et lønnsstilskudd på 14 000.-. Dette synes jeg vi bør ta innover oss og bruke eierskapet til noe positivt, slik at det ikke er fagbevegelsen som finansierer høye lønnsstilskudd i andre institusjoner. Takk.

Hans-Christian Gabrielsen:

Takk skal du ha, da er neste taler Mette Nord fra Fagforbundet og Sekretariatet, etter det så er det Terje Moen fra Skolenes Landsforbund. Som jeg antydte så setter jeg strek under Mette Nords innledning. Vær så god.

Rep. nr. 122 – Mette Nord, Sekretariatet:

Tusen takk Hans-Christian og tusen takk for tillitten. Det er godt å være en fullverdig representant i Sekretariatet igjen. Tusen takk Gerd for en veldig god og grundig innledning og en beskrivelse av situasjonen som vi kjenner oss veldig godt igjen i. Sann sett burde det kanskje ikke vært nødvendig med noen oppfølging, men synes det er viktig at vi understreker noen områder.

LOs tariffdokument for denne perioden som beskriver hovedlinjene i tariffoppgjøret, speiler godt de behovene vi har for å ta grep om årets lønnsoppgjør både i privat og offentlig sektor. Det å sikre tjenestepensjon i tariffavtalene i privat sektor, likepensjon var det du sa, det har vår fulle støtte. Det er helt nødvendig for å få robuste og brede ordninger, som også er kjønnsnøytrale. Bidra til å få ned kostnadene for heller å utvikle innholdet på en bedre måte, som også vil sikre mot mobiliteten mellom ulike bedrifter, så folk blir ivaretatt på pensjonssiden. Det har som sagt vår fulle støtte.

Selv om veksten i privat sektor har vært noe dempet, så er situasjonen også der i ferd med å snu, reduksjonen er i ferd med å utflate og heller gå opp igjen. Det er en følge av kanskje også utenforliggende omstendigheter, som bedre marked blant annet i USA, og en kronekurs som er konkurransedyktig, dette hørte vi seinst på nyheten i dag av NAV-direktøren.

Det er viktig at næringslivet, NHO og andre snakker norsk økonomi ned. Det kan få en alvorlig konsekvens av at spiralen faktisk nesten blir selvforsterkende nedover. Det å beskrive den på en nøktern måte, sikre det inntektspolitiske samarbeide, slå ring om den norske modellen, det er ingen er interessert i å forhandle medlemmene og de ansatte ut på gata, vi vil sikre arbeidsplasser. Det er viktig at det blir slått ring om de kollektive avtalene, fordi det er gjennom samarbeid vi greie å holde både en sammenpresset lønnsstruktur, en god fordeling og en god fordeling mellom arbeid og kapital.

Holden 3 og Teknisk beregningsutvalg bekrefter at dette er helt avgjørende. Ellers er også TBU-anslagene for fjorårets lønnsvekst et klart tegn på at de med sentral lønnsdannelse og god koordinering, er nettopp de som holder lønnsveksten på et ansvarlig nivå. De som tekker opp, er gjerne de med lokale og individuelle lønnsdannelse som også Gerd var inne på, for eksempel industrifunksjonærer og finansnæringen. Dette er uakseptabelt og en trussel mot Holden-utvalgets konklusjoner. Det inntektspolitiske samarbeidet og sentral koordinering med frontfagsmodellen, har gitt Norge høy sysselsetting, lav ledighet, høy verdiskaping, jevn inntektsfordeling og god reallønnsvekst, dette må vi fortsette med.

Den nye regjeringen har bidratt til en klar svekkelse av likestillingen, svekket fedrekvote, dårligere barnehagetilbud, utvidet kontantstøtte og skattepolitikk som går i feil retning. Vårt mål er et likestilt samfunn og et likestilt arbeidsliv. LO må arbeide for at denne utviklingen snus. Kampen for likelønn og motvirkning av lavlønn skal fortsette. Det inntektspolitiske dokumentet gir oss rom, for de særegenhetene som også gjelder for offentlig sektor. Vi støtter fullt opp om det tariffdokumentet som foreligger. Takk for oppmerksomheten.

Hans-Christian Gabrielsen:

Tusen takk Mette. Da er det Terje Moen fra Skolenes Landsforbund, så er det Roger Heimli. Som jeg antydte, så er strek satt og det er ingen flere inntegnet.

Rep. nr. 96 – Terje Moen, Skolenes Landsforbund:

Takk for det ordstyrer. Nå har Mette sagt så mye bra om innledningen, noe som jeg er helt enig i, så er det sagt.

Det står veldig mye bra i den tariffpolitiske uttalelsen. Skolenes Landsforbund ha et lite forslag til en tekstmessig endring under arbeidstid, som jeg vil komme tilbake til.

Jeg vil først si at vi i Skolenes Landsforbund er veldig fornøyd med at LO støtter oss i kampen for å bevare våre opparbeidede rettigheter i arbeidstidsavtalen. Det er mange som tror at denne kampen handler om lærernes ferie og avspasering, ikke minst i pressen som prøver å vri dette her over til det. Kampen dreier seg om noe helt annet, nemlig å bevare den sentrale forhandlingsretten, noe som er grunnleggende rettigheter i norsk arbeidsliv. Vi er i dagens avtale sikret et tak på hvor mange timer vi skal undervise, hvor mye vi skal bruke på forberedelser til foreldremøter, til oppfølging av barn og ungdom. Hvis vår motpart KS får det som dem vil, så skal denne retten overføres til den enkelte rektor og skole. Norske rektorer er stort sett fornuftige folk, som ønsker både lærere og elever vel, men når kommuneøkonomien svekkes, er det veldig enkelt for kommunene å pålegge skolene å spare x antall millioner. Hvor skal rektorene hente disse pengene i fra? Det er bare en måte å gjøre dette på, nemlig å si opp folk og overføre timene til de lærerne som er igjen. Det er nettopp dette vi kjemper i mot, vi kjemper for å bevare våre minste ressurser og bevare den norske fellesskolen. Fellesskolen er en av de norske grunnsteinene i velferdssamfunnet. Vi kjemper mot å ofre fellesskolen på ideologiens alter, hvis KS skal få styringsretten over på rektorene og ikke forhandle sentralt.

Over til vårt lille endringsforslag, det ligger under arbeidstid på andre linje. LO har alltid jobbet for system som gir god balanse mellom arbeidstakernes interesser, bedriftenes og virksomhetenes behov. Vi ser med bekymring på myndighetenes ambisjoner om endringer i arbeidstakernes disfavør. Med denne lille endringen, tror vi at vi fanger opp både privat og offentlig sektor. Takk for meg.

Hans-Christian Gabrielsen:

Takk skal du ha Terje. Da er det Roger Heimli, deretter er det Anders Hovind fra Musikernes Fellesorganisasjon.

Rep. nr. 11 – Roger Heimli, Fagforbundet:

Takk for det. Representantskap, dirigenter. Da vil jeg takke for en god innledning.

Arbeidstid er i vinden for tiden, fra flere hold. Regjeringens ambisjoner synes ikke å være i vår og arbeidstakernes interesser. Vi hørte at KS angriper lærerne sine arbeidstidsordninger, vi har stadig forslag om tretten til fjorten timers dager og så videre. Mantra er det samme uansett, mer styringsrett, lengre arbeidsdager, mer helgejobbing, fortrinnsvis med lavere betaling og lavere kostnader. Derfor er det viktig at tariffpolitisk dokument sier noe om dette.

Vi har også en situasjon for vår del, der yngre arbeidstakere sine interesser i etableringsfasen har behov for hel stilling og full lønn, ofte satt opp i mot arbeidstakere i den andre enden som har litt større handlingsrom i så henseende, dette er det viktig og være oppmerksom på.

Vi har aldri unnlatt å ta opp arbeidstid som tema til debatt, men med åpne angrep på de grunnleggende og tariffestede ordningene, da setter vi foten ned, noe vi er nødt til å fortsette med. I dag er det lærerne, i morgen er det brannfolkene, hvem er de neste i rekken.

Norsk arbeidsliv er basert på fast tilsetting og et godt stillingsvern. Et hvert forslag som har til hensikt å undergrave dette er vi nødt til å motarbeide med alle krefter. Dagens regjering og arbeidsgiverpartene våre ønsker sitt om større fleksibilitet, er kun et fordekt ønske om å svekke dagens ordninger, vi må aldri tro noe annet. Vi har ingen faste holdepunkter for argumentet om midlertidig ansettelser fører til at flere får arbeid, tvert i mot. Vi har mange eksempler på det motsatte, omfanget av bemanningsforetak vil øke, sosial dumping vil øke og det norske arbeidslivet vil endre seg i negativ retning, dette har vi sett, ikke minst i Europa og Sør-Europa. Derfor er det viktig at dokumentet sier noe dette, for LO er nødt til å forsvare tariffbestemte arbeidstidsordninger med hard hånd. LO må stå i front mot en politikk som gir økt midlertidighet og mindre trygghet. Takk for oppmerksomheten.

Hans-Christian Gabrielsen:

Takk skal du ha Roger, da er det Anders Hovind, Musikernes Fellesorganisasjon, neste er Knut Bekkevold, Handel og Kontor. Vær så god, Anders.

Rep. nr. 63 – Anders Hovind, Musikernes Fellesorganisasjon.

Dirigenter, Representantskap. Takk Gerd for en god og grundig innledning. Vi i MFO er opptatt av likelønn og rettferdig fordeling. Når vi snakker om likelønn, så tenker vel de aller fleste på den urettferdigheten som ligger i lønnsgapet mellom kvinner og menn i arbeidslivet, men likelønn handler faktisk også om noe mer. En stor del av våre medlemmer har brukt både tid og ikke minst penger på å skaffe seg en utdanning på et universitet eller en høyskole. Mange av disse medlemmene får ikke lønsmessig uttelling for de årene de har investert i utdannelsen. En musiker med fire års utdanning fra for eksempel Musikkhøgskolen, kan se fram til en årslønn på under 370 000.- kroner. Vi har eksempler på musikkterapeuter med fem års masterutdanning med en årslønn helt nede på 360 000.- kroner. Vi trenger ikke gå langt for å finne sammenlignbare grupper med utdanning som befinner seg på helt andre lønnsnivåer. Som dere skjønner så handler også dette om likelønn og solidarisk lønnspolitikk, slik står det i LOs handlingsprogram. For enkelte grupper med høyere utdanning er det viktig at lønnsforskjellene mellom privat og offentlig sektor utjevnes, videre er det viktig å arbeide for at utdanning skal lønne seg, og at realkompetanse skal gi lønnsuttelling. Både privat og offentlig sektor trenger kvalifiserte og kompetente arbeidstakere.

LO må ha en tariffpolitikk som sikrer rettferdig lønn i forhold til både utdanning og realkompetanse. Vi synes dette gir et godt grunnlag for å løfte fram grupper med høyere utdanning som er blitt hengende etter i lønnsutviklingen. Når LO har ambisjoner om å vokse og knytte til seg nye medlemmer med universitets og høyskoleutdanning, handler det også om å ta de lønnspolitiske utfordringene til nettopp disse gruppene på alvor. En solidarisk lønnspolitikk skal omfatte alle yrker og utdannelser, enten du jobber i kulturskolen eller på gulvet i industrien. Utdanning skal lønne seg. Derfor så er vi glade for at Sekretariatets innstilling til Representantskapet stadfester nettopp dette. Takk for oppmerksomheten.

Hans-Christian Gabrielsen:

Takk skal du ha Anders, da er det Knut Bekkevold, Handel og Kontor, så er det Mimmi Kvisvik fra Sekretariatet.

Rep. nr. 53 – Knut Bekkevold, Handel og Kontor:

Dirigent, Representantskap. Takk for en god innledning Gerd. I fjor ble HK møtt av frekshetens nådegave. Under lønnsforhandlingene, manta da finans-Norge, for å få bankene i balanse etter myndighetenes krav til bankene om økt egenkapital. Det er åpenbart for oss at dugnaden ikke skulle gjelde de på andre siden av bordet. Men det er jo her vi finner de største forskjellene mellom kvinner og menn, mellom topp og bunn. Heltidsansatte kvinner i vår bransje hadde i 2012 en årslønn som tilsvarte 74,1% av menns årslønn, dette er en pinlig jumboplass. For heltidsansatte kvinner i alle bransjer tilsvarer årslønna 88,3% av menns lønn, Finansbransjen ligger 14% under landsgjennomsnittet. I perioden 20003 til 2012 ble lønnsforskjellene mellom kvinner og menn redusert eller var uendret i alle næringer, med unntak av ansatte i finanstjenester. Finansbransjen er også den bransjen med klart størst forskjeller mellom de laveste og høyeste lønnede. Derfor er det sånn at selv om vår bransje samlet sett har den sterkeste lønnsutviklingen av alle næringer, men det er også store grupper som ikke er med på denne lønnsfesten. Det er noen som til og med har en negativ lønnsutvikling. Bransjen bidrar også til mer ulikhet gjennom lønnsutviklingen i egen bransje.

Vi forventer at arbeidsgiverne tar ansvar om vi skal gjøre det, vi støtter Sekretariatets innstilling til hovedlinjene for lønnsoppgjøret. Takk.

Hans-Christian Gabrielsen:

Takk skal du ha Knut, da er det Mimmi Kvisvik fra Sekretariatet. Vær så god.

Rep. nr.135 – Mimmi Kvisvik, Sekretariatet:

Gerd, dirigenter, representanter. Takk til samarbeidet med kollegaene mine i Inntektspolitisk og i Sekretariatet for en god skisse. Takk til Gerd for en god innledning, og nei takk til finansnæringen for en lite solidarisk lønnsutvikling i 2013.

Som leder av et forbund med 84% kvinner, kan jeg ikke tradisjonen tro la gå fra meg anledningen til å si litt om likelønn. Det har vært ett av tre hovedtemaer for FO i lønnsoppgjøret likelønn, pensjon og arbeidstid. Nå skal det handle om likelønn. Som skissa påpeker i følge TBU, var det en positiv utvikling for likelønn fra 2011 til 2012, faktisk en veldig god utvikling på dette året. For heltidsansatte utgjorde kvinners lønn i gjennomsnitt 88,3% av menns i 2012. Tilnærmingen bare i 2012 var på 1,1%, dette var et godt hopp som er spesielt gledelig. Hva gjorde vi egentlig i riktig i hovedtariffoppgjøret 2012? Det er fortsatt sånn at det er mangel på likelønn, dette gapet blir enda større hvis vi benytter årsinntekt og ikke omregnet til heltidsansatte. I 2011 hadde gjennomsnittskvinnen 32% lavere årslønn sammenlignet med gjennomsnittsmannen. Inntektsforskjellene øker ytterligere når vi betrakter yrkesinntekt i stede for lønnsinntekt. Inkluderer vi kapitalinntekter øker forskjellene ytterligere. Men det er også sånn at inkluderer vi offentlig overføringer, betrakter samlet inntekt faller inntektsforskjellene, da er forskjellen 30%. Justerer vi på skatter, så reduseres dette inntektsgapet ytterligere, da ender vi på 25%. Dette betyr to ting, når vi skal sikre likelønn må vi også gjøre dette utenom lønnsoppgjørene, vi må gjøre det politisk og på mange politiske områder. Det betyr også at vi har en lang vei igjen, den veien er vi nødt til å gå.

Dette dokumentet inneholder gode likelønnsbestemmelser, kanskje bedre enn noen gang. Fortsatt er det viktig at vi prioriterer lav og likelønn, for at utviklingen ikke skal gå i feil retning. Det er som dokumentet sier, mange kvinner får lav uttelling for kompetanse, for enkelte grupper med høyere utdanning er det viktig at lønnsforskjellene mellom privat og offentlig sektor reduseres.

Frontfaget skal bestemme rammene for hele arbeidslivet, men det skal ikke være til hinder for å gi kompensasjon til grupper som systematisk over tid er blitt hengende etter i lønnsutviklingen. Vi mener at universitets og høyskoleutdannede som har fire års høyere utdanning, faktisk henger etter, der er lønnsforskjellene i dag 80,6%. Her var tallet i 2003 80,2%, så det vil si at det forandrer seg svært lite. Dette betyr at det er viktig at arbeidsgiversiden på en bedre måte, følger opp de generelle rammene ovenfor ledere og andre, der helt lokal og individuell lønnsdannelse dominerer. Foreløpig TBU-tall tyder ikke på det. Jeg kjenner jeg blir litt provosert at finanstjenestene kommer ut med 6,7% lønnsvekst, jeg tror det er usannsynlig at de er brukt for å styrke likelønnsprofilen på et område hvor likelønnsgapet er høyst.

På et stort og kvinnerikt område derimot, som helseforetakene, er lønnsveksten anslått til 3%, 0,5% lavere enn frontfaget og 1¼ % lavere enn frontfaget vektet for funksjonærer. Vi har ikke fått likelønnstillene enda, de kommer først med endelig rapport, men dette bærer dessverre bud om at 2012 kanskje ikke var starten på en trend, men kanskje bare et lite blaff, la oss bringe trenden tilbake. Vi kan hvis vi vil, akkurat nå må det meste gjøres i gjennom tariffoppgjørene. Da likestillingssatsingen som Mette var inne på, til den nye regjeringen heller ikke bringes oss i riktig retning, men kanskje i motsatt retning. Vi kan ikke videreføre verdsettingsdiskrimineringen mellom mannsdominerte og kvinnedominerte bransjer. Det kan ikke være så mye viktigere å passe maskiner, papirer og penger, enn å passe mennesker og samfunn, å fortsette med å bekrefte verdsettelsesdiskrimineringen, betale folk for å passe veldferdsstaten er en investering i trygghet og likelønn. Det er kun vi i LO, med vår brede organisering som kan se og sikre dette. Takk.

Hans-Christian Gabrielsen:

Takk skal du ha Mimmi, da er neste Janita Blomvik, Norsk Arbeidsmandsforbund, neste er da Bjørn Miettinen fra Handel og Kontor. Vær så god.

Rep. nr. 68 – Janita Blomvik, Norsk Arbeidsmandsforbund:

Takk til dirigenter, Representantskapet. Jeg kommer i fra Arbeidsmandsforbundet og som dere sikkert vet fra før så representerer vi ganske mange lavtlønnsgupper. Jeg har en bekymringsmelding. Vi har bruk de to siste årene på konferanser, der vi har snakket om 2014, og et oppgjøret som er samordnet. Da skal vi ta pensjonen, det er i 2014 toget i forhold til tjenestepensjon går. Plutselig for en måneds tid siden, så gikk ikke toget allikevel, da skulle vi plutselig ikke ha et samordnet oppgjør men forbundsvise. Vi begynner å bli stresset, vi sliter en del med å få medlemmene med på et pensjonsoppgjør. Jo de vil ha pensjonsoppgjøret men de vil også ha pengene som de får på lønnskontoen i dag også. Nå sitter vi med et samordnet oppgjør opp mot et forbundsvist, så er jeg bekymret. Det er derfor jeg gikk hit opp i dag, fordi jeg er nødt til å gi beskjed til LO, til Fellesforbundet som skal ta pensjonskampen vår i frontfaget. Vi har som jeg sa innledningsvis, toget som skal gå, nå har lavtlønnede stått igjen på perrongen i ganske mange år i forhold til lønnsutvikling. Vær så snill, ikke la oss stå igjen på perrongen i forhold til pensjon også. Vi trenger hjelp til tjenestepensjon, så vi medlemmene kan være med på å bestemme, vi vil ha den inn i overenskomsten. Vær så snill å ta den kampen for oss, og ta oss med på toget. Takk.

Hans Christian Gabrielsen:

Takk skal du ha Janita, da er neste Bjørn Miettinen, Handel og Kontor, neste da er Torbjørn Bongo, Offisersforbundet.

Rep. nr. 47 – Bjørn Mietinen, Handel og Kontor:

Dirigent, Representantskap. Gerd, tusen takk for en meget bra innledning. Jeg vil også få takke deg for den støtte til våre streikende medlemmer på Design Forum, det er en hard og lang kamp, så en varm takk for den støtten som Representantskapet har gitt i dag, det varmer virkelig.

Jeg er fornøyd med Sekretariatet og hovedlinjene for dette oppgjøret. At man har lagt inn ønske om lønnsutvikling for nåtiden, og en trygghet for lønn i framtiden, utsatt lønn. Som representantskapet sikker har fått med seg, har vi i Handel og Kontor flagget pensjonen høyt i forkant av dette oppgjøret. Handel og Kontor representerer store kvinnerike næringer i privat service og tjenesteytende sektor. Våre grupper var de som så å si var uten tjenstepensjonsordninger før obligatorisk tjenstepensjon ble en forpliktelse for arbeidsgiverne i 2006. De aller fleste arbeidsgiverne gikk inn på en innskuddsbasert ordning. Vi var den gangen fornøyd med at gulvet for ordningene startet på et minste krav for arbeidsgiverne på 2% av den enkeltes lønn. Vi hadde et håp om at hvis vi først ble omfattet av tjenstepensjon, så ville ordningen utvikle seg etter hvert. Vi er nå kommet til 2014, ordningen har virket i åtte år, men fremdeles har våre grupper innskuddsordninger som ligger på 2%. Det er vårt største problem, arbeidsgiveren har hatt hånden på rattet alene, har tilsynelatende ingen planer om å komme seg til fjells, han vil kruse rundt i lavlandet, mens vi trenger høydetrening for å ha noe å leve av når vi skal ta ut pensjon.

Pensjonen er og blir utsatt lønn, det er penger de ansatte har jobba for. Deres verdi er de som har vært med å skape, omsatt i penger og er satt inn på en konto som skal utbetales senere i livet. Når man har jobba for disse pengene, må man ha kontroll over dem. De ansatte har et naturlig krav på å få en hånd på rattet, det er ikke for mye for langt.

Vårt andre problem er mer av en strukturell karakter, på den måten at levealderen når det kommer til tjenstepensjon i privat sektor vist nok kun baserer seg på kjøp. Selv om vi vet at advokaten lever lengre enn en veiarbeider, læreren lengre enn industriarbeideren, folk i Oslo vest lengre enn i Oslo øst. Levealder er sammensatt og handler ikke kun om kjønn, mange faktorer spiller inn, som yrke, arv, helse og bosted. Når det kommer til tjenstepensjonen skal to mennesker som jobber skulder ved skulder gjennom et langt yrkesliv, med lik inntekt forskjellbehandles i det øyeblikket de tar ut pensjon, på grunn av kjønn, fordi kvinner gjennomsnittelig lever lengre. I disse dager spesielt fra regjeringens hold hevdet at vi allerede har full likestilling. Kvotering trengs ikke, statelig initiativer trengs ikke, alt dette hevder man er et resultat av individuelle valg om jeg forstår de blåblå kreftene rett. Desto mer underlig er at det ser ut til at det er økonomene som bestrider regjeringen politikk. De beviser nemlig hvordan man organiserer innretningen på pensjonssystemene. Her er det kvinnene som taper og de gjør det systematisk i utformingen.

I 2014 har mange hevdet at vi har full likestilling. Enkelte hevder at 8. mars har utspilt sin rolle og hvor allmenn verneplikt ikke bare handler om menn. Da har vi også et system på kvinner som i dagens likestilte samfunn tjener 88,3% av menn, i tillegg får dårlige uttelling for samme pensjonsbetaling fordi de er kvinner. Derfor vil det for å kunne bedre på disse utfordringene være, at vi får bredere pensjonsordninger i privat sektor og at de tariffestest. Takk.

Hans-Christian Gabrielsen:

Takk skal du ha Bjørn, da er det Torbjørn Bongo, Norges Offisersforbund. Neste da er Mona Bjørn fra Handel og Kontor.

Rep. nr. 65 – Torbjørn Bongo, Norges Offisersforbund:

Ja dirigent, ærede forsamling. Når vi møtes her i dag, er det to forhold vi egentlig diskuterer. For det første så diskuterer vi tall, eller mer presist presenter og hvor høye de skal bli. Det andre vi diskuterer, er rettferdighet. Hvordan fordeler vi disse prosentene oss i mellom?

La meg begynne med tallene, jeg har tatt med en planse fra 2012. De sier at gjennomsnittet i staten var på 4,5%. Det tallet som interessere meg mest er det som står, men på lønnsrammer kun i Forsvaret, som er på 3,5%. De som er i denne gruppa er løytanter og kapteinene, det er grunnfjellet i Forsvaret vi snakker om. De har 1,2 % lavere lønnsutvikling enn gjennomsnittet i staten. Det er jo også sånn at menn har litt lavere snitt, de har 4,2%, så de har altså 1% mindre lønnsutvikling enn staten generelt, noe som også gjelder også damene. Da kan man jo stille spørsmålet er dette en tilfeldig års variasjon, nei det er det ikke. Jeg har ett ark til som går fra 2001 til 2010, da var snitte i staten 38%, mens løytantene og kapteinene kun hadde 28%, 10% mindre enn resten.

Så var det rettferdighet. En må bare slå fast at i Offisersforbundet synes vi ikke dette er rettferdig. 13 til 14% mindre lønnsutvikling i perioden vi har vært innom, er ikke rettferdig. De av våre medlemmer som er ute å gjennomfører et absolutt risikofyllt oppdrag i Afghanistan, eller har vært utenfor Somalia for å beskytte skipsfarten mot pirater, eller de som er i Syria og beskytter elle for å få ut de kjemiske våpnene, eller de som flyr over Barentshavet hver dag og overvåker aktivitetene og sørger for sikkerheten der, eller de som er om bord i båtene for å kontrollere fiskebåtene og sørge for verdiskapningen, eller de som står ute i skog og fjell dag og natt, fortjener en rettferdig lønnsutvikling. Derfor har jeg en klar forventning fra denne sal, og det er støtte til at også våre grupper skal ha en lønnsutvikling på linje med resten. Jeg forventer også at ledelsen gir oss støtte til nettopp dette. Men for at det ikke skal være noen tvil så støtter vi selvsagt innstillingen fra Sekretariatet. Takk for oppmerksomheten.

Hans-Christian Gabrielsen:

Takk skal du ha Torbjørn, da er det Mona Bjørn, så er det Roy Pedersen, LO i Oslo.

Rep. nr. 49 - Mona Bjørn, Handel og Kontor:

Representantskap, dirigenter. Først vil jeg takke for en veldig god innledning.

Jeg har lyst til å rette oppmerksomheten mot uttalelsen sitt punkt 3, om pensjon. I det nest siste avsnittet, som starter med Pensjonsreformen. Hvis man leser dette nøye, så innholder det en selvmotsigelse. I første setning konkluderes det med at pensjonsreformen i 2008 gav en god løsning for tidligpensjon fra fylte 62 år, men resten av avsnittet peker nettopp på problemer med denne tidligpensjonsordningen, hvor mange damer ikke får lov til å gå av med tidligpensjon, fra 62 år. Jeg håper at Representantskapet er enig med Handel og Kontor om at dette ikke er noen god løsning, og at Representantskapet slutter seg til Handel og Kontor sitt forslag, om å stryke ordet god i den setningen. Når det er sagt, så er jeg fornøyd med at LO prioriterer avtalefesting av tjenstepensjon i privat sektor. Avtalefestet brede kollektive ordninger må bli grunnlaget for å heve tjenstepensjonen sitt minste nivå, som i dag er 2% av inntekt mellom 1 og 12G. Det er et minstenivå som for mange har blitt et normal nivå. Som på mange andre områder i pensjonssystemet, rammer det kvinner mest fordi de jobber deltid.

Så har NHO prøvd å avblåse pensjon som tema i dette oppgjøret. Til det har jeg egentlig bare en oppfordring, at de kan se seg selv i speilet og si det samme til seg selv som de sier til oss. Ville man ha akseptert at andre hadde full styringsrett og pensjon over deres utsatte lønn, full styringsrett over hvordan ordningene skal organiseres, forvaltes og hvilke nivå dette skal legges på. Representantskap, jeg er helt sikker på at dem og vi vet svaret på det. Takk for oppmerksomheten.

Hans-Christian Gabrielsen:

Takk skal du ha Mona, da er neste Roy Pedersen, LO i Oslo, deretter er det Christopher Beckham, Handel og Kontor.

Rep. nr. 98 – Roy Pedersen, LO i Oslo:

Kjære fagforeningskamerater, jeg drar oppmerksomheten til en artikkel i Dagens Næringsliv 13. Februar som slo fast følgende: Moderasjon ga mer til eierne. Artikkelen slo fast at økte lønninger i Norge ikke har ført til at fordelingen mellom arbeid og kapital har endret seg i kapitalens disfavør. Når det er sånn at norske lønninger ligger høyere enn i andre land, sier det noe om hvor arbeidsløsheten er der, hvordan forskjellene galopperer og hvordan styrkeforholdet er i ferd med å endre seg drastisk til fagbevegelsens disfavør. Det vil heller aldri være sånn hos oss, at selv om eierne får mer penger i egne lommer, er vi garantert at det fører til økt investeringer og nye arbeidsplasser. Tariffoppgjøret er og blir en kamp om rettferdig fordeling. Det må forklares til opinionen og til egne tillitsvalgte.

Mitt andre punkt er oppløsningstendensene av det organiserte arbeidslivet. Vi får mere og mere en femdeling. En del som jobber med tariffavtaler, gruppe to som jobber på og rundt minstelønssatser, men uten avtaler, gruppe tre er en gruppe som lønnes under tariffavtalene, gruppe fire som tvinger oss til å jobbe svart, noe som politi og skattemyndigheter spesielt i Oslo advarer mot økende kriminalisering av arbeidslivet, og den siste gruppen er enkeltpersonsbedrifter som går under radaren både på lov- og avtaleverk. Jeg mener vi må møte dette med tøffere tak enn det vi legger til grunn i dagens skisse til tariffoppgjør. En ting som vi kan ta tak i selv, er når vi slåss og streiker for tariffavtaler må også fagbevegelsen stå samlet i og ta ut i sympatistreik samtidig. Dette blir veldig viktig for å opprettholde tariffavtalene i Norge.

Det tredje punktet mitt er, debatten som er i gang om produktivitetsveksten. Jeg mener vi må holde fram med at dette skyldes økt bruk av underleverandører, økt bruk av vikarbyråer, manglende norsk kunnskap for utenlandsk arbeidskraft, manglende satsing på fagopplæring og arbeidstidsordninger som gjør åtte timers dagen på nytt til en kampsak, og en mer autoritær lederstil og mindre innflytelse for de ansatte i den daglige jobben. Denne utviklingen må en også holde fram, den er i realiteten ønsket av arbeidsgiverorganisasjoner som NHO og Virke. Byggebransjen er jo et eksempel på, at arbeidsgiverne langt på vei har fått gjennomslag og hva skjer da, jo produktiviteten går ned. Det er spesielt malerbransjen i Oslo-området som domineres av svart arbeid. Hva vil en Høyre-FRP regjering. Jo de vil ha færre faste ansatte, undergraven enda mer arbeidstidsbestemmelser i tariffavtalene, ha søndagsåpne butikker, konkurranseutsette og privatisere offentlig sektor inkludert jernbanen.

Alt dette kommer til å ramme produktivitetsveksten. Derfor mener jeg at fagbevegelsen må bruke Produktivitetsutvalget til regjeringen for å gjenreise vår samfunnsdebatt, gjenreise kravet om at lua skal være på hodet ikke i hånda, gjenreise perspektivet om demokrati i hverdagen. Derfor må vi gi klar støtte til havnearbeiderne, som vi har gjort, til lærerne i den situasjonen de står i og til de som streiker for å få tariffavtale i Design Forum her i Oslo.

Tariffoppgjøret blir viktig kamerater, men det er bare en del av den motoffensiven mot nyliberale Norge som regjeringen, arbeidsgiverne og deler av media vil ha.

Hans-Christian Gabrielsen:

Takk for det Roy, da er det Christopher Beckham, Handel og Kontor, deretter er det Ann-Kristin Kvaløysund, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund. Vær så god.

Rep. nr. 48 – Christopher Beckham, Handel og Kontor:

Kjære Representantskap. Handel og Kontor har vedtatt en ny organisasjonsstrategi. Bakgrunnen for denne strategien er at vi skal bli tydeligere og vokse som forbund. Vi tar sikte på å ikke bli det nest største men det største forbundet innenfor privat sektor. I år har vi vært ute helt siden nyttår, på alle arbeidsplasser og besøkt bedrifter der vi har tariffavtaler. Bakgrunnen er at vi må styrke oss og ha flere medlemmer bak hver avtale. Bare slik har vi kraft til å gå ut i en streik eller konflikt med arbeidsgiver.

Vårt Representantskap gikk tidligere i år inn for ett samordnet oppgjør. Vi gjorde dette på bakgrunn av vi ville ha likepensjon. Våre medlemmer mener at pensjon er det viktigste i årets oppgjør, men vi lever godt med Sekretariatets innstilling. Handel og Kontor har i årevis kjempet for et arbeidsliv å leve i, og en lønn og pensjon å leve av. Vi må få likepensjon, vi representerer så mange bransjer og grupper. Vi representerer mange bransjer med små deltidsstillinger, som har mye kvinne-dominans. Her er et eksempel, for mange år siden var luftfarten i Norge en bransje preget av tariffavtaler, fulle stillinger, god lønnsutvikling og gode pensjonsordninger. I dag kamerater er luftfarten preget av mange små selskaper, mye deltid, lave og dårlige pensjonsordninger. Dette er et arbeidsliv vi ikke kan se vokse inn i andre bransjer. Våre medlemmer forventes å jobbe hele dagen alle dager i uken. Våre arbeidsgivere vil ikke gi de lønn, pensjon eller et arbeidsliv å leve i, men vi må være der slik at våre medlemmer får det.

Dagens OTP må forbreides, vi må sørge for at vi har en hånd på rattet. Det er noen dimensjoner vi må huske, at den må avtales slik at vi kan være med å bestemme hvordan fremtidens pensjon skal være. Inntjening må skje fra første krone. Det er altfor mange kvinner i varehandelen som ikke tjener OTP, fordi de jobber deltid og har under 1G. Der er også sånn at 370 000 mennesker jobber innenfor varehandelen. Der er sånn kamerater at disse 370 000 forlanger at den kvinnen som jobber ved siden av, skal ha like rettigheter og pensjonsmuligheter når de går av med pensjon. Arbeid til alle, har vært jobb nummer en. Det Norske Arbeiderpartiet ble stiftet i 1887, for at vi skulle bekjempe forskjeller i samfunnet. Når LO ble dannet i 1899, så var det akkurat det samme. Vi må ha et faglig talerør som kunne kjemp for arbeidsfolk. Kamerater, jeg tror ved å støtte Sekretariatets innstilling i dag, så viser vi vår stolte historie.

Kjære Arve og Jørn, frontfagene skal gå i front, en bedring av kjøpekraften er viktig, men likepensjon er det viktigste. Takk for oppmerksomheten.

Hans-Christian Gabrielsen:

Takk for det Christopher, da er det Ann Kristin Kvaløysund, NNN, deretter er det Lars Semmerud, FO. Vær så god.

Rep. nr. 78 – Ann Kristin Kvaløysund, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeider forbund:
Kamerater. Takk for en god innledning, men det er noe jeg savner i dag. På kongressen mener jeg å huske at AFP var et viktig tema. Vi opplever i dag at mange eldre arbeidstakere mister retten til AFP, da spesielt knyttet til omstilling i bedriften. Vi opplever også at mange, spesielt kvinner ikke har nok opptjening til å ta ut AFP etter at minstepensjonen ble hevet i 2008. Slik jeg forstod det på kongressen, ble det lovet at dette skulle ses på og forsøkt ryddet opp i. Jeg savner derfor krav om AFP i årets forhandlinger. Takk.

Hans-Christian Gabrielsen:

Takk skal du ha Ann Kristin, da er neste Lars Semmerud, deretter er det Ove Toska, EL & IT Forbundet. Vær så god.

Rep. nr. 41 – Lars Semmerud, Fellesorganisasjonen:

Lokale tillitsvalgte i LO jobber hver dag for et trygt arbeidsliv. Det skal være et forsvarlig arbeidsmiljø for alle arbeidstakerne. I følge Arbeidstilsynet er det omlag 137 000 arbeidstakere som er utsatt for vold eller trusler om vold. Dette er omlag 5 til 6% av arbeidsstyrken som berøres hvert eneste år. I en rekke sektorer, både innenfor privat og offentlig er vi utsatt for dette arbeidsmiljøproblemet. For 5 måneder siden opplevde vi at to barnevernsansatte ble grovt utsatt for vold, barnevernslederen er i dag 20% arbeidsfør. I tillegg ble en NAV-ansatt på Grorud drept i fjor, veldig mange av de som er berørt er kvinner. Også når det gjelder transport, undervisning og kriminalomsorg innenfor offentlig og privat sektor, berøres vi av dette.

Vi i FO ønsker å understreke at yrkesskaderettighetene ikke er like. For oss berøres dette på stat og kommunenivå spesielt. Vi har i gjennom NAVs undersøkelse det siste året, registrert at 6 av 10 ansatte berøres av trusler om vold. Vi er opptatt av at vold og trusler skal sette på den politiske dagsorden, og vi er også opptatt av dette skal være tariffavtalebestemmelser. Vi oppfordrer forbundene til å jobbe videre med dette.

FO har lagt inn ett tilleggsforslag i dokumentet hvor man kommer med en undertittel. Fint om dirigentbordet leser forslaget for meg. Takk.

Hans-Christian Gabrielsen:

Ja, vi leser opp forslaget etterpå Lars, sammen med de to andre vi har mottatt. Vi referer til de forslagene som er innlevert før strek ble satt. Det er riktig som Lars sier det er forslag nummer to, jeg referer dette etterpå når vi går til votering. Da er det Ove Toska, EL & IT Forbundet, deretter er det Ellen Galaasen, FO.

Rep. nr. 7 – Ove Toska, EL & IT Forbundet:

Takk for det dirigent, kamerater. Jeg er også en ut av de som synes du holdt en veldig god innledning i dag, Gerd.

Det er også veldig mye bra i den tariffpolitiske uttalelsen som er lagt frem her i dag. Konklusjonen i den i forhold til forbundsvisse oppgjør, som er litt ulogisk i mitt hode og for svært mange i EL & IT Forbundet. Det er slik at når vi legger så stor vekt på dette med brede pensjonsordninger, og når NHO som det blir sagt her fremstår som veldig høye og mørke og ikke minst virker det som har tatt veldig mye for seg av flasken med Møllers tran. Kunne det være veldig på linje å hatt et samordnet oppgjør denne gangen. Nå er ikke vi i EL & IT Forbundet kjent for å være i bresjen i forhold til samordnende oppgjør, men som sagt denne gangen ut i fra våre samlede krav, så mente vi det var riktig.

Savner også et tydeligere signal og krav på å fjerne pensjonsforskjellene mellom kvinner og menn. Vi kommer ikke til å fremme forslag denne gangen på dette, for dette er jo enstemmig i Sekretariatet. Men jeg synes det er viktig å understreke dette også ovenfor Representantskapet her i dag. Gerd, jeg synes det var veldig bra at du tok opp dette med å fortsette festen i finansnæringen. Hjemme i Bergen har vi en bank som heter Sparebanken Vest, i fjor måtte direktøren deres gå, så kom det frem i forbindelse med årsberetningen at han hadde fått med seg en fallskjerm på 32,5 millioner kroner. Tenk dere, en sparebank med sine grunnholdninger gir en sluttpakke til direktøren på denne summen. Så dette med holdninger i finansnæringen er jeg alvorlig bekymret for. Vi har mange ganger snakket om hvordan vi skal klare å komme i posisjon til å ha et oppgjør med denne holdningen. For våres del så vil vi avslutt de kundeforholdene vi har der. Endelig så var vi i den posisjonen at vi kunne sette våre eierinteresser eller kall det sunne samfunnsinteresser bak kravene våre. Så får vi se om dette får noen konsekvenser ytterligere, noe jeg tviler på skjer. Men det er viktig å gi disse signalene og jobbe samlet for at dette skal endre seg i forhold til den politikken som føres.

De rødgrønne la opp til en styrking av den økonomiske situasjonen i bankene etter finanskrisen. Direktøren i Den Norske Bank var tidlig ute å snakket om et økonomisk spleiselag, mellom aksjeeierne, ansatte og kundene, det gjør han ikke lenger. Det viser seg at aksjeeierne og utbytte er lønnsfest over hele linja. De har tydeligvis glemte at finansminister Halvorsen måtte gå ut å redde denne og andre banker ved finanskrisen når den oppstod. Så lang er deres hukommelse, vi må minne dem på dette.

Når vi nå i LO samlet går inn i et moderat oppgjør, forventer vi også at det gjelder alle andre. Vi ser at det er gitt betydelig skattelettelse, mest til de høytlønnede, økt og voksende utbytte til eierne, det er gitt økende lederlønninger, ja i sum så gir dette betydelige og voksende forskjeller i Norge. Roy hadde et godt innlegg her i forhold til artikkelen som stod i Dagens Næringsliv, poenget er nå at dette strider så konkret i mot våre grunnholdninger. I lengden kamerater, mener jeg at vi ikke kan være med på å forsvare en slik utvikling. Takk for oppmerksomheten.

Hans-Christian Gabrielsen:

Takk skal du ha Ove, da er det Ellen Galaasen, FO, deretter er det John Leirvaag, Sekretariatet.

Rep. nr. 40 – Ellen Galaasen – Fellesorganisasjonen:

Kjære Gerd, LO-venner, dirigenter. Jeg har vokst opp i målstemte skoger, ikke langt unna der Edvard Munch ble født. I tunge og målstemte stunder har det vært en slags trøst at tungsinn, lav selvfølelse og vettet har vært jevnt fordelt mellom gutter og jenter i min oppvekst. Vi tok utdanning og begynte å jobbe, så oppdager jeg at det er slutt på den like fordelinga mellom kjønnene.

Jeg har vært barnevernpedagog, flere kompiser ble ingeniører, og når jeg tok opp med dem at det kanskje var litt urettferdig at min lønn og 40 000 andre sosialarbeidere sin lønn var betydelig lavere enn det de hadde, så fikk jeg til svar at jeg kunne jo velge et annet yrke. Mitt valg, det er besnærende å tenke på dette på denne måten. Mitt ansvar, veien er ikke lang til høyresidens retorikk om valgfrihet, og at likestillingsutfordringer løses best på individuelt nivå og er et individuelt ansvar. Jeg er veldig glad for å kunne si til alle FO sine medlemmer, at LO-fellesskapet har en annen holdning til det et samfunnsfellesskap skal være. LO anerkjenner og verdsetter barnevernpedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere. Ja det faktum at våre medlemmer har tatt disse utdanningene, som er viktig for den velferdsstaten som LO har vært med å bygge. Målet er like muligheter og rettigheter for alle.

Derfor er formuleringene i tariffdokumentet som løfter langtidsutdannede kvinner i offentlig sektor veldig viktig for FO og våre snart 27 000 medlemmer. Det å ha LO i ryggen er viktig for FO, også nå når det blåblå farger samfunnet vårt. Der konkurranseutsetting i enda større grad enn før vil bli brukt innenfor helse og sosialtjenester. Da betyr det at tariffen og avtalene, det vernet som dette gir blir enda viktigere i det samfunnet der valgfrihet bare skal gjelde for de få og for kapitalen. Verdsettsdiskrimineringen må stoppe, likelønna må realiseres. Jeg håper at når jeg sitter på gamle hjemmet sammen med disse ingeniørene, så kan jeg si at i et livsløpsperspektiv har vi lik lønn, fordi LO og alle forbundene har lyktes i kampen for likelønn. Takk.

Hans-Christian Gabrielsen:

Takk skal du ha Ellen, da er det John Leirvaag, Sekretariatet. Vær så god.

Rep. nr. 129 – John Leirvaag, Sekretariatet:

Dirigenter, Representantskap. I et innlegg i Dagens Næringsliv forrige onsdag gikk Akademikerne til frontalangrep på avtaleverket i statlig sektor. Akademikerne ønsker å fjerne lønnstabellen, stillingskoder og lønnstrinn i staten og flytte alle forhandlinger om fordeling av lønnsmidlene til den enkelte virksomhet. Dirigent, Akademikerne kjenner nok på at de ikke har nådd i gjennom med sin lønnspolitikk, mer til de få på bekostning av de mange. Akademikerne harselerer om at fem personer sitter rundt et bord i Oslo og bestemmer lønnsveksten for 150 000 ansatte.

Når vi på LO-siden setter oss til forhandlingsbordet, har vi med oss krav som er blitt fremmet av medlemmer og tillitsvalgte i de lokale tariffkonferansene og vedtak i organisasjonen. Etter forhandlingene sender vi ut resultatet på uravstemming til medlemmene. Jeg trodde også at Akademikerne hadde dialog med medlemmer og tillitsvalgte før og etter forhandlingene, men ting kan tyde på at dette kanskje ikke er slik.

Vi vil beholde lønssystemet i staten, det er fleksibelt, rettferdig og det sikrer at staten kan rekruttere den kompetansen som er nødvendig.

Sist men ikke minst, er et overordnet lønssystem et godt verktøy for å fortsette likelønnskampen. NTL vil arbeide for lik lønn og likeverdig arbeid, også på tvers av tariffområder. Lønn i kvinneorienterte yrker har tradisjonelt blitt verdsatt lavere enn mannsorienterte yrker. NTL ønsker at arbeidet for likelønn blir ivaretatt i lønnsoppgjøret. Dersom vi også skal nå målet om mindre lønnsforskjeller, må de lavest lønnede løstes slik at ulikhetene i samfunnet kan reduseres. Dirigent, på dette grunnlaget er jeg glad for å konstatere at Sekretariatets enstemmige innstilling til tariffpolitisk uttalelse er tydelig. Fortsett arbeid for rettferdig fordeling, for likelønn og likepensjon. Takk for oppmerksomheten.

Hans-Christian Gabrielsen:

Tusen takk John, da er neste taler Steffen Høiland, Fellesforbundet. Vær så god.

Rep. nr. 30 – Steffen Høiland, Fellesforbundet:

Dirigent, kjære kamerater. Først litt skryt til LO, vi har nå fått utsendt noen av saksdokumentene på mail i forkant av Representantskapsmøtet, slik at vi fikk anledning til å lese de litt tidligere enn vanlig, bra fortsett med det.

Hvis vi går til kravene som blir stilt i forslaget til uttalelse, punkt A første kulepunkt, så sies det noe om sentrale tillegg og bedring av minstelønnsatser, garantiordninger som fremmer likelønn og motvirker lavtlønn. Jeg vil snakke litt om lavtlønnsproblematikken, der er det viktig at vi har et ekstra fokus. Hvilke resultater har vi egentlig oppnådd på lavtlønnsområdet. I tariffoppgjør etter tariffoppgjør så har vi lavtlønnstillegg uten at nødvendigvis gapet mellom lavinntektsgruppene og de med høyere inntekter minker. Her må en kanskje se på andre måter og modeller å gjøre dette på, vi så oppslaget på fjernsynet om 15 000 til industriarbeiderne og 40 000 til finansnæringen i den sammenheng. Det er ett spørsmål om innslaget på lavtlønnstillegget, når skal det slå inn og finne treffsikre modeller.

Som ett eksempel fra Fellesforbundet, har vi overenskomsten fra Byggindustrien, som alltid har ligget å vippe på rundt 90 til 91% og har dermed ikke fått noe lavtlønnstillegg fordi en har sett på hele overenskomsten. Imidlertid er det veldig mange av medlemmene på overenskomsten som er lavtlønnede, også på sin bedrift. Som ett konkret spørsmål, fordi det ikke kommer frem i uttalelsen er: Med denne uttalelsen og et forbundsvist oppgjør vil det da bli mulig for forbundene selv å forhandle på modell og innslagspunkt for lavtlønnstillegg?

Det neste er pensjon. Det har vært mye snakk om, og det er en vinn vinn situasjon om en kan få billigere og robuste kollektive ordninger for pensjonen. Jeg kan slutte meg til det at arbeidstakerne skal ha medbestemmelse. Det er også andre viktige krav, som har kommet inn i forkant av dette tariffoppgjøret, som er overenskomstspesifikke. Vi har 14-28 rotasjon for alle som jobber offshore, ett kjempeviktig krav for mine medlemmer. Vi har dette med fagopplæring, retten til kompetanse må styrkes og bli reell i tariffavtalene. Derfor er jeg glad for at Sekretariatets innstilling går inn for et forbundsvist oppgjør, slik at vi kan ivareta alle de overenskomstspesifikke kravene som trengs for å styrke overenskomstene i det arbeidslivet vi nå har, og de utfordringene medlemmene våre har i det daglige.

Uttalelsen nevner på nest siste side, øverste avsnitt, permittering, det er jeg veldig glad for. Vi får henvendelser til fagforeningskontoret som jeg leder i Nord-Rogaland, fra tillitsvalgte, om bedriftsledelse som signaliserer at de kanskje må ty til masseoppsigelser, fordi permitteringer er blitt for dyrt, ja kanskje skal en finansiere skattelettelse på den måten. Regjeringen sin intensjon bak endringene av permitteringsregelverket står helt klart, en ønsker mer oppsigelser fordi det skal gi fleksibilitet, en skal ikke holde kompetent arbeidskraft opptatt med å være permittert. Dette skal være gunstig for arbeidslivet, men resultatet er stikk motsatt, næringslivsledere og tillitsvalgte sier det samme. Adgangen til å permittere på en økonomisk forsvarlig måte gir fleksibilitet, et konkurransefortrinn for de bedriftene som kan beholde kompetansen sin. For å kunne ha den muligheten og de fortrinnene, må regjeringen spille på lag og høre på fagbevegelsen og arbeidsgiverne som er enige i at en må ha ett godt regelverk, ellers så støtter jeg uttalelsen. Takk.

Hans-Christian Gabrielsen:

Takk Steffen, da er det Geir Johannessen, FO. Det er forhandlingsmøte på IA-avtalen, så Peggy Hessen Følsvik må få permisjon fra Representantskapet. Jeg regner med at Representantskapet er enig i det? Det er Representantskapet. Vær så god Geir, da er ordet ditt.

Rep. nr. 40 – Geir Johannessen, Fellesorganisasjonen:

Arbeidet mot sosial dumping handler om mange av de tingene vi har fått til mellom regjeringen og fagbevegelsen, og som må føres videre. Men arbeid mot sosial dumping handler jo om mange av de tingene vi har i dag i tariffforhandlingene. Det handler om arbeidstid, pensjon, kollektive pensjonsordninger og lønns- og arbeidsforhold. I forhold til sosial dumping har vi hatt hovedfokus på privat sektor, som har vært både nødvendig og riktig. Men vi møter sosial dumping ofte i offentlig sektor også. Gjennom privatisering og utsetting av tjenestene, også innenfor helse- og sosialsektoren blir lønns- og arbeidsforhold undergravd, selv innenfor dette er ikke tariffavtaler selvsagt.

Vi ser at når tjenester blir satt ut på anbud, for å vinne anbud er det lønn, pensjon og arbeidstid man kan spare penger på, og på det en kan vinne anbud på. Dette fører til at vi har medlemmer som jobber seksti til åtti timers gjennomsnittelig uker. Vi ser at de ideelle organisasjonene nå blir presset ut av det de har vært med på å bygd opp, fordi de har gitt skikkelig lønns- og arbeidsvilkår samt skikkelig pensjon. Hvis ikke vi gjør noe med pensjon, arbeidstid og lønns- og arbeidsforholdene, så vinner de ikke lenger anbud.

Vi har nå et nytt EU-direktiv om offentlig anskaffelser, som vil være til direkte hinder for den ordningen vi har hatt nå, med at ideelle organisasjoner har blitt holdt utenfor i de vanlige anbudsordningene. Vi ser som en følge av dette, at innenfor disse organisasjonene blir lønns- og arbeidsforhold og pensjon presset. Det er nå en trend til tariffhopping eller tariffshopping, der vi hopper fra Virke til NHO med bare ett formål, og det er å kunne minske kostnadene til lønn og pensjon. Så kampen mot sosial dumping gjelder fremtiden vår, hvor også offentlig sektor står.

Det står om sterke tariffavtaler, mot privatisering, anbudsutsetting, gode pensjonsordninger og forsvare arbeidstidsordningene våre, og i gjennom disse tingene også mot tariffshopping. Takk.

Hans-Christian Gabrielsen:

Takk skal du ha Geir, da er det Synnøve Bergan, Fellesforbundet. Vær så god.

Rep. nr. 33 – Synnøve Bergan, Fellesforbundet:

Takk skal du ha dirigent, kjære fagforeningskamerater, kjære Gerd. Takk for en fin innledning. Tarifføppgjøret engasjerer jo, og jeg har veldig sterke meninger sammen med mange andre om dette. Det engasjerer jo så voldsomt at Erna og de blåblå legger seg bort i tarifføppgjøret lenge før Representantskapet har sitt møte her i dag. De vil gi sitt besyv med å fortelle oss om hva vi skal mene, dette synes jeg lite noe om. Jeg synes også lite om at de driver å fikler med tariffavtalen til dem i Vinmonopolet, som sier at jeg skal få min flotte valgfrihet til å handle vinen min også på høytidsdagene. Dette skal vi ha oss frabedt, selv om LO skal samarbeide godt med alle sittende regjeringer uavhengig av farge.

Sist det var hovedoppgjør fikk vi inn fjorten dagers pappapermisjon i tariffavtalene. Jeg er tillitsvalgt på en mellomstor hotellbedrift i Trøndelag, der er vi tretti medlemmer og rundt førtifem ansatte. På de to årene så har tre medlemmer tatt ut pappapermisjon, jeg skulle hilse og si takk fra dem. Der kan vi klappe oss selv på ryggen og si, det var bra jobba.

I forhold til uttalelsens enstemmige krav fra LOs Sekretariat, synes jeg den var fantastisk god. Jeg var veldig skeptisk på forhånd i forhold til at det var veldig mange som ville at dette skulle være det store pensjonsoppgjøret, det synes vi i fylke og fagforeningen min at var kanskje litt tidlig. Selv fikk vi faktisk inn forslag fra medlemmene våre til revisjonen, om at OTPen vår som har stått på 2% lenge, skulle løstes opp og frem. Dette var jeg veldig forundret over egentlig, så jeg er veldig godt fornøyd med innstillingen, modellen og at tjenestepensjonen skal inn. Vi må huske på at i 2000 streiket vi for den femte ferieuka. Det var ikke så mange som synes noe om det heller, men vi må begynne ett sted, ta små skritt og kanskje om to år, er vi der vi skal være når det gjelder pensjon og ha ei lønn å leve av når vi blir eldre. Takk for oppmerksomheten.

Hans Christian Gabrielsen:

Takk for det Synnøve, da er det Henning Bråten, Finnmark fylke. Vær så god.

Rep. nr. 115 – Henning Bråten, Finnmark fylke:

Takk dirigent, Representantskap. Først må jeg få lov til å takke Gerd for en offensiv og betryggende innledning. Jeg har fagbrev fra salg og service og er tidligere HK-medlem. Jeg har en halvferdig tømmerutdannelse og er tidligere medlem i Fellesforbundet. Nå jobber jeg i en liten gruve som sysselsetter mellom fem og seks hundre arbeidere i Kirkenes. Det kjære Representantskap speiler litt av dagens unge arbeidstakere, høy mobilitet og stor fleksibilitet.

Når jeg var på tariffsamling i Arbeidsmandsforbundet, traff jeg noen som hadde vært på samme bedrift i trettito og trettifem år.

Jeg er trettito år selv, så jeg har litt vanskelig for å fatte at det går an å være så lenge på en arbeidsplass, og endatil være tillitsvalgt så lenge, det er imponerende. Dagens unge arbeidstakere har ikke ro til nødvendigvis å bli så lenge i samme jobb. Derfor er det vel så viktig for de arbeidstakerne som må jobbe lengre og betale mer selv for å opprettholde pensjonen, som det er for de litt mer voksne og sikre felles ordninger som ivaretar investeringene i nettopp egen pensjon. Når du er tjuefem, tretti eller trettifem, er det fristende å kun se på lønn og la seg blende av en femmer på grunnlønnen. Det er ikke så veldig mange av dem som ser på den femmeren som vet at det kan være at en går glipp av de 2% i pensjonskassa.

Selv om vi som klubb hadde betalt fjorten dager i fødsel til far, er vi evig takknemmelig for at Fellesforbundet satte standarden for likestilling også for fedre, men jeg vil like solidarisk at dere skal ta kampen for en samlet bevegelse. Samlet oppgjør er det beste virkemiddelet for å få gjennomslag for de pensjonsutfordringene som kommer. Når det er sagt, så ligger innstillingen der, det er en god innstilling. Når Fellesforbundet får gå i front, så skal vi stå bak og dytte på.

Det er en ting til jeg vil kommentere. Jeg har merket meg regjeringens arbeidslivspolitik, som alle har fått med seg ettertrykkelig. Midlertidig ansettelser er den største trusselen mot velferdssamfunnet. Ved å si opp de med lavest ansiennitet på bakgrunn av de nye permitteringsreglene, for så i framtiden å kunne midlertidig ansette de samme personene, betyr kort fortalt, at vi begynner å masseprodusere fattigdom. Vi må stå samlet som arbeiderbevegelse for å kunne motarbeide dette med alle de kampmidlene vi har. Takk.

Hans-Christian Gabrielsen:

Takk for det Henning, da er det Kristin Haagensen, Musikernes fellesorganisasjon. Siste taler er da Arve Bakke, Sekretariatet. Vær så god.

Rep. nr. 64 – Kristin Haagensen, Musikernes fellesorganisasjon:

Dirigent, Representantskap. MFO er bekymret over at tjenestepensjonsordningene for våre medlemmer nå blir satt under sterk press. Dette gjelder spesielt for ansatte i teatrene, orkestrene og operaen, hvor det lenge har vært tariffestede ordninger innenfor modellen for offentlig tjenestepensjon. Både institusjonene og staten krever nå at disse ordningene skal gjøres om til innskuddsbasert pensjon. Disse institusjonene har offentlige eiere, og har i all hovedsak sine inntekter fra det offentlige og særlig fra staten. De kan ikke akseptere at ansatte ved offentlige finansierte kulturinstitusjoner skal påtvinges dårligere pensjonsvilkår enn offentlige ansatte. Vi vil oppfordre LO til å bidra til at disse tjenestepensjonsordningene videreføres på lik linje med andre offentlige tjenestepensjonsordninger. Takk.

Hans-Christian Gabrielsen:

Tusen takk, da er det siste innregnede taler Arve Bakke, Sekretariatet. Vær så god.

Rep. nr. 124 – Arve Bakke, Sekretariatet:

Takk dirigent, gode venner. Jeg vil starte med å takke Sekretariatet for innstillingen, og den tilliten som Sekretariatet innstiller på og viser Fellesforbundet. Samtidig som det ble påpekt det store ansvaret man har, når man blir gitt en slik tillitt.

Det er slik at et tariffoppgjør ikke kan sees på isolert fra utviklingen, ei heller fra politikken. Det er deler vi kan få gjort i et tariffoppgjør, men andre deler må vi ta i politisk. Her må vi fremme kravene ovenfor regjering og storting. Det som ligger til grunn og som er rettesnoren vår, er arbeid til alle, ikke bare at det skal være arbeid til alle, men det skal være ett godt arbeid, ett arbeid man kan leve av. Det skal være i det organiserte og gode arbeidslivet. Da vet vi at vi får det til gjennom en kombinasjon av å bruke tariffoppgjørene og politiske venner i regjering og storting. Det er vi nødt til hvis vi skal ha faste stillinger i fremtiden. Hvis vi skal ha flest mulige heltidsstillinger, ha arbeids som er tilpasset alder, den enkelte sitt behov i den livsfasen som den enkelte måtte være i.

Det skal ligge en trygghet av økonomi, nå man er syk, arbeidsledig eller hvis man tar etter- og videreutdanning. På samme måte skal vi ha den samme tryggheten når vi blir pensjonister. Vi skal ha en trygghet skapt av folketrygden, AFP og av OTP. Der er sånn gode venner, vi har ikke den økonomiske tryggheten alle sammen enda, dette har også blitt dokumentert her i dag fra denne talerstolen. Det var mange som ikke hadde tjenestepensjonsordning før i 2006, og som fortsatt er på et minimumsnivå, og har ingen muligheter til å påvirke hvordan pensjonspengene deres blir forvaltet for fremtiden.

For oss er innholdet i folketrygden, AFP og OTP en helhet, og vi er ikke i mål. Da kan ikke NHO si at dette ikke er et tema, dette vil vi ikke snakke om. Det er mange ting de ikke har villet snakke om opp i gjennom historien, men som i dag ligger i våre tariffavtaler og lovverk. Tjenestepensjonsloven lå ikke i lovverket før i 2006, men det ordnet vi i gjennom tariffoppgjøret i 2004. Det er en sammenheng mellom det bedriftene må skape av verdier og bestemme seg for å bruke til pensjon og lønn. Da kan man ikke snakke om to tall, uavhengig av hva man betaler inn til pensjoner.

Hvis Representantskapet gir Fellesforbundet den tillitten det er å forhandle frem løsninger som ivaretar de som kom sist på toget, så de skal nå opp i mot de beste kupeene. Får vi den tillitten av Representantskapet, skal jeg i hvert fall love, at det skal ikke stå på oss. Jeg skal også love dere at arbeidsgiverne ikke må bare prate om det, men vi må forhandle og mekle om det, og det er en sammenheng mellom pensjon og lønn.

Så vil jeg bare si, for vi blir utfordret av media, som spør om det er streikefare. Det er alltid en streikefare i tilknytning til tariffoppgjør, men vi må minne om at hverken i forbundsvise eller samordnet oppgjør har vi gått fra mekling til streik. Vi har tatt streik når medlemmene har stemt disse ned. Vi har bare en erfaring ved å gå fra mekling til konflikt, det var når arbeidsgiverne lokket oss ut i 1986, som var på et prinsipp og ikke pensjon, men arbeidstid, og vi vant.

Hans-Christian Gabrielsen:

Tusen takk Arve, da har jeg ikke flere på talelisten, debatten er da avsluttet. Jeg har fått tre innkommende forslag, siden det ikke er flere, så skal jeg lese dem opp.

Forslag nr. 1 er fra Mona Bjørn, Handel og Kontor:

Det heter hovedlinjer for hovedoppgjøret 2014. Det gjelder punkt tre, som er pensjon, og nest siste avsnitt som starter med pensjonsreformen.

Forslaget er at ordet "god" strykes i første setning. Ny setning blir som følger:
Pensjonsreformen i 2008 ga en løsning for tidligpensjonering fra fylte sekstio år.

Forslag nr. 2 er fra Lars Semmerud, Fellesorganisasjonen:

Her er det en tilføyelse som ønskes til hovedlinje for oppgjøret i 2014, under punkt 5. Ny overskrift: Vold og trusler om vold. En stor andel av arbeidstakerne er utsatt for vold og trusler om vold, både i offentlig og privat sektor. Dett er ett arbeidsmiljøproblem og ett samfunnsproblem. Det systematiske HMS-arbeidet på yrkesskaderettighetene for ansatte må styrkes. Dette må inkludere arbeidstakerne som utsettes for arbeidsrelatert vold og trusler om vold på fritid.

Forslag nr. 3 er fra Terje Moen, Skolenes Landsforbund:

Forslaget lyder som følger: LO har alltid jobbet for ett system som gi god balanse mellom arbeidstakernes interesser og bedriftenes og virksomhetenes behov. Vi ser med bekymring på myndighetenes ambisjoner om endring i arbeidstakernes disfavør. Her er det vel forslaget om å ta inn virksomhetene, hvis jeg skjønner dette riktig, i tillegg til bedriftenes behov i det avsnittet.

Jeg gir ordet for en oppsummering til deg Gerd. Jeg regner med at du vil foreslå ovenfor Representantskapet hvordan vi håndterer de innkommede forslagene. Vær så god.

Gerd Kristiansen:

Takk skal du ha. Egntlig hadde Arve oppsummering god nok. Jeg vil gjerne takke dere for en god debatt. Jeg har også lyst til å si litt om skissen, for det er mange som har vært inne på og kommet med forslag som de har villet ha inn skissen. Det er jo hovedkravene vi har lagt frem, så kommer det jo på overenskomstspesifikke krav som dere selv legger inn i forhold til de enkelte forhandlingsområdene. Jeg skal ikke kommentere veldig mye på de innledningene som har vært, bortsett fra at jeg synes at det er godt å høre den enigheten som hersker i salen. Jeg har lyst til å kommentere ett innlegg, det er Ove Toska sitt.

Jeg skjønner veldig godt de holdningene du har i forhold til den fallskjermen som er tatt ut i Sparebank 1 Vest. Jeg skjønner også at du har lyst til å si opp kundeforholdet ditt, jeg anbefaler deg til å gjøre akkurat det. Nå er det sann at Sparebank 1 Vest ikke er en del av Sparebank 1 systemet, dette er viktig å være klar over, så dette er ikke en bank som vi står ansvarlig for. Jeg har også lyst til å si i forhold til vårt eierskap i Sparebank 1 systemet, er at vi sitter i styrene på forskjellige områder, og er med på å påvirke banken og selskapene i en positiv retning i forhold til medlemmene våre sine interesser. Det å mene at banken og selskapene ikke skal drive butikk, da må vi ta å selge oss ut med en gang. Da er det andre plasser vi kan få mer igjen for pengene våre.

Jeg vil kommentere de forslagene som er kommet inn. Mona Bjørn fra Handel og Kontor, som har kommet med ett forslag om å stryke ett ord i første setning i forhold til pensjonsreformen. Det som Hans-Christians refererte, er uansett hva man måtte mene, så er det pensjonsreformen som vi skal bygge videre på.

Det er ikke pensjonsreformen i seg selv som er grunnen til at det er en del folk som ikke klarer å komme over minstegrensen, det er heving av minstepensjonen som er årsaken til det, ikke selve reformen. Jeg foreslår at vi avviser dette forslaget. Det gir ikke noen mening for meg å ha dette med i kravdokumentet.

Så er det forslaget fra Lars Semmerud, FO. Det er et viktig tema dere tar opp, dette med vold og trusler i arbeidslivet, men jeg skulle ønske at vi kunne sende dette over til Sekretariatet i stede for å legge dette inn i vårt felles kravdokument.

Når det gjelder Skolenes Landsforbund sitt forslag, om å ta inn ordet virksomhet under kapittelet om arbeidstid i tillegg til bedrift, synes jeg er greit. Takk for en god debatt, og lykke til i forhold til avstemmingen.

Hans-Christian Gabrielsen:

Tusen takk. Da har dere hørt LO-lederens oppsummering og forslag til håndtering av de innkommende forslagene. Vi var ved møtets start 123 stemmeberettigede. Da foreslår jeg at vi tar de innkommene forslagene opp til votering først, før vi tar hele skissen og uttalelsen opp til separat votering.

Det er første forslaget fra Mona Bjørn, Handel og Kontor. Innstillingen er: De som støtter Sekretariatet forholder seg i ro, og de som støtter tillegget til Mona Bjørn viser det ved stemmetegn. Det stemmes, da er Sekretariatets innstilling vedtatt med stort flertall.

Forslag nr. 2 fra Lars Semmerud, FO. Der var forslaget at dette oversendes Sekretariatet. Kan Representantskapet slutte seg til det forslaget til innstilling? Det kan Representantskapet, da er forslaget oversendt Sekretariatet.

Siste forslaget var at ordet virksomhet tas inn under overskriften arbeidstid, midt i avsnittet: Interesser og bedriftenes behov og virksomhetenes, dette blir da den korrekte setningen. Forslaget er at dette tiltres, er Representantskapet enig i det ordet tas inn i uttalelsen? Det er Representantskapet, da er det tatt inn.

Da vil jeg ta hele LOs tariffpolitiske uttalelse opp til votering under ett. De som er enig i uttalelsen med denne endringen, forholder seg i ro. De som ønsker å stemme i mot, viser det ved stemmetegn. Det stemmes, da er den enstemmig vedtatt.

Da har vi kommet godt i gjennom dagens saker, og jeg vil takke for ett godt møte, god behandling og for samarbeidet. Så gir jeg ordet til Gerd for avslutning. Vær så god.

Avslutning:

Gerd Kristiansen:

Takk Hans-Christian for avviklingen av møtet. Jeg skal ikke holde dere veldig lenge her, jeg synes dere har vært utrolig tålmodig. Det har vært en god debatt. Jeg vil minne dere på, at det neste Representantskapsmøte vårt, holdes den 10. juni. Da kommer vi til å arrangere en temakonferanse, som dere får tilbud om å være med på i etterkant av selve Representantskapsmøtet. Da sier jeg takk for møtet, og vel hjem til alle sammen.

Ajourført: 18.02.14

Navnefortegnelse over representanter
Til
LOs Representantskapsmøte 18.02.14

ARBEIDERBEVEGELSENS PRESSEFORBUND (APF)

1. Line Mette Finnoy Bakken

EL & IT FORBUNDET (EL & IT)

2. Vidar Hennum
3. Jan Olav Andersen
4. Monica Derbakk
5. Svein Raa Davidsen
6. Venke Marie Heimdal
7. Ove Gunnar Toska

FAGFORBUNDET

8. Sissel M. Skoghaug
9. Elin Veimo
10. Jan Helge Gulbrandsen
11. Roger Haga Heimli
12. Raymond Turøy
13. Mette Henriksen Aas
14. Stein Guldbrandsen
15. Britt Silseth
16. Anne Bondevik Forfall representant og vararepresentant
17. Ole Gustav Haavold Vararepresentant
18. Mariann Brandstad Vararepresentant
19. Svend Morten Voldsrud Forfall representant og vararepresentant
20. Trond Helland
21. Mari Sanden
22. Forfall representant og vararepresentant
23. Forfall representant og vararepresentant
24. Forfall representant og vararepresentant
25. Forfall representant og vararepresentant

FELLESFORBUNDET (FF)

26. Halvor Langseth
27. Bjørn Martin G. Kormeseth
28. Jørn Henning Eggum
29. Rune Samuelsen
30. Steffen Høiland
31. Atle Tranøy
32. May Teresse Midtveit Vararepresentant
33. Synøve Bergen
34. Leif-Petter Hansen
35. Roald Stykket
36. Cecilie Søllesvik
37. Petter Vellesen
38. Grethe Jusnes

FELLESORGANISASJONEN (FO)

39. Tone Faugli
40. Ellen Galaasen
41. Lars Semmerud
42. Geir Johannessen
43. Rita Cecilie Skinstad-Bermingrud

FORBUNDET FOR LEDELSE OG TEKNIKK (FLT)

44. Ulf Madsen
45. Alf Edvard Masternes
46. Odd Rune Simonsen

HANDEL OG KONTOR I NORGE (HK)

47. Bjørn Mietinen
48. Christopher Beckham
49. Mona Christine Bjørn
50. Else Johansen
51. Sonja Hjelvik
52. John Sanden
53. Knut Bekkevold
54. Jan Roger Hansen
55. Roy Kristiansen Vararepresentant

INDUSTRI ENERGI (IE)

56. Lill-Heidi Bakkerud
57. Astrid Refsdal Henden
58. Kathe Sommerville
59. Nina Helland Vararepresentant
60. Steinar Nordahl-Pedersen Ikke møtt
61. Irene Sandhåland
62. Marit Elin Lorentsen

MUSIKERNES FELLESGORGANISASJON (MFO)

- 63. Anders Hovind
- 64. Kristin Pauline Haagenen

NORGES OFFISERSFORBUND (NOF)

- 65. Torbjørn Bongo

NORSK ARBEIDSMANDSFORBUND (NAF)

- 66. Helge Haukeland
 - 67. Kjell Borglund
 - 68. Janita Blomvik
 - 69. Ann Kristin Erlandsen Roksvåg
 - 70. Trine Wiig Hagen
- Vararepresentant

NORSK FENGSELS- OG FRIMSORGSFORBUND (NFF)

- 71. Forfall representant og vararepresentant

NORSK JERNBANEFORBUND (NJF)

- 72. Jane Brekklus Sæthre
 - 73. Arne Drabløs
- Vararepresentant – Ikke møtt

NORSK LOKOMOTIVMANNSFORBUND (NLF)

- 74. Rolf Jørgensen

NORSK MANUELLTERAPEUTFORENING (NMF)

- 75. Peter Christian Lehne

NORSK NÆRINGS- OG NYTTELSESMIDDELARBEIDERFORBUND (NNN)

- 76. Anne Berit Aker Hansen
- 77. Tony Farman
- 78. Ann Kristin Kvaløund
- 79. Irene Nilsen

NORSK POST- OG KOMMUNIKASJONSFORBUND (Postkom)

- 80. Gerd Øiahs
 - 81. Erling Andreas Wold
 - 82. Astrid Waaler
- Vararepresentant

NORSK SJØMANNSFORBUND (NSF)

- 83. Johnny Hansen
 - 84. Jahn Cato Bakken
- Vararepresentant

NORSK TJENESTEMANNSLAG (NTL)

- 85. Anita K. Solhaug
- 86. Fredrik Oftebro
- 87. Anita Busch
- 88. Pål Kjerstad
- 89. Bjørn Halvorsen
- 90. Helge Løbergslø
- 91. Hanne Nordhaug

NORSK TRANSPORTARBEIDERFORBUND (NTF)

- 92. Lars Johnsen
- 93. Nina Risinggård
- 94. Pål Aronsen

NORSKE IDRETTSUTØVERES SENTRALORGANISASJON (NISO)

- 95. Elly Retteråsen
- Vararepresentant

SKOLENES LANDSFORBUND (SL):

- 96. Terje Anton Moen

ØSTFOLD FYLKE

97. Tore Leif Gundersen

OSLO FYLKE

98. Roy Pedersen

AKERSHUS FYLKE

99. Iren Bekkevold Berg

HEDMARK FYLKE

100. Magne Mathiassen

OPPLAND FYLKE

101. Erik Engebretsen

BUSKERUD FYLKE

102. Ove Andreas Solberg

VESTFOLD FYLKE

103. Lene-Britt Johannesen

TELEMARK FYLKE

104. Alexander Lien

AUST-AGDER FYLKE

105. Elin Berntsen

VEST-AGDER FYLKE

106. Roy Gyberg

ROGALAND FYLKE

107. Rolf Vidar Bersås

HORDALAND FYLKE

108. Silje Nilsen

Vararepresentant

SOGN OG FJORDANE FYLKE

109. Ralf Einar Johannessen

MØRE OG ROMSDAL FYLKE

110. Bjørnar Dahle

SØR-TRØNDELAG FYLKE

111. Gunn Elin Flakne

NORD-TRØNDELAG FYLKE

112. Ståle K. Johansen

NORDLAND FYLKE

113. Torild Holmedal

TROMS FYLKE

114. Berit Rustad

FINNMARK FYLKE

115. Henning Bråten

SEKRETARIATET

116. Gerd Kristiansen

117. Tor-Arne Solbakken

118. Hans-Christian Gabrielsen

119. Peggy Hessen Følsvik

120. Erna Hagensen

121. Hans O. Felix

122. Mette Nord

123. Odd Haldgeir Larsen

124. Arve Bakke

125. Anders Skattkjær

126. Trine Lise Sundnes

127. Leif Sande

128. Jan-Egil Pedersen

129. John Lerivaag

130. Tone Rønoldtangen

VARAREPRESENTANTER TIL SEKRETARIATET

131. Terje Olav Olsson

132. Trude Tinnlund

133. Are Tomasgard

134. Renée Kristin Rasmussen

135. Mimmi Kvisvik

136. Roger Hansen

137. Jonny Simmenes

138. Odd Christian Øverland

139. Kjell Atle Brunborg

140. Jacqueline Smith

141. Hans Ole Rian

142. Egil Andre Aas

143. Anne Finborud

Forfall

Forfall

Ikke møtt

LOs kontrollkomite

144. Kristin Nielsen

145. Kjell Mjaatvedt

146. Kjell Borglund

147. Svein Spilling

Representant nr. 67 for NAF

ERNST & YOUNG

148. Kjetil Andersen Forfall

HK FAGBEVEGELSE

149. Mie Opjordsmoen

AOF NORGE

150. Tove Johansen Forfall

SAMARBEIDSKOMITEEN LO/AP

151. Jens Stoltenberg Forfall

152. Helga Pedersen Forfall

153. Raymond Johansen Forfall

154. Finn Jota Forfall

SØRMARKA AS

155. Joseph McCarthy Forfall

GJESTER – TIDLIGERE TILLITSVALGTE I LOS LEDELSE

156. Ole Knapp Forfall

157. Leif Haraldseth Forfall

158. Svein-Erik Oxholm Forfall

159. Esther Kostøl Forfall

160. Yngve Hågensen Forfall

161. Jan Kr. Balstad Forfall

162. Evy Buverud Pedersen Forfall

163. Gerd-Liv Valla Forfall

164. Finn Erik Thoresen Forfall

165. Roar Flåthen Forfall

166. Ellen Stensrud Forfall

LOs DISTRIKTSKONTORER

167. Ulf Lervik Forfall

168. Kari Hauge Forfall

169. Odd Erik Kokkin Forfall

170. Iver Erling Støen Forfall

171. Jan Petter Gundersen Forfall

172. Kim-Louis Belaska Forfall

173. Irene B. Haukedal Forfall

174. Agnes Norgaard Forfall

175. Elisabeth Haaversen Forfall

176. Øystein Langholm Hansen Forfall

177. Roger Pilskog Forfall

178. Arvid O. Langeland Forfall

179. Kari Hoset Ansnes

180. Per Olav Skurdal Hopso

181. Kristine Svendsen

182. Rita Lekang

183. Synnøve Søndergaard

184. Bjørn Johansen

LOs ANLEGGSKONTOR I HAUGESUND

185. Kåre Karlsen

LOs OFFSHOREKONTOR I STAVANGER:

186. Arne Larsen-Fløisvig

LO-KONTORET I BRUSSEL

187. Knut Arne Sanden

LO-AKTUELT

188. Svein-Yngve Madssen

KARTELLENE

189. Klemet Rønning-Aaby

